

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન (એફઆઈઆર/આદેશ રદ કરવા માટે) નંબર

૩૦૯/૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨

સાથે

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨

સાથે

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૭/૨૦૨૨

સાથે

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨

સાથે

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર: હા

=====

વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ :

૧. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨
અરજદાર માટે મિસ્ટર અર્જુન એમ. જોશી અને મિસ્ટર ઈસા હકીમ સાથે મિસ્ટર
એમ. ટી. એમ. હકીમ.

પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર હર્ષેશ કાક્કડ અને મિસ રૂચિકા એન. કાક્કડ સાથે શ્રીમતી યોગિની વી. પરીખની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર મૌલિન રાવલ.

૨. સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર મુહમ્મદ કાસિમ વોરા અને મિસ્ટર અનીક એ. કાદરીની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર હર્ષેશ કાક્કડ અને રૂચિકા એન. કાક્કડ સાથે શ્રીમતી યોગિની વી. પરીખની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર મૌલિન રાવલ.

૩. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર અનીક કાદરી સાથે મિસ્ટર મુહમ્મદ કાસિમ વોરાની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા,

એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર મહર્ષિ પટેલ અને હર્ષ એન. શાહ સાથે મિસ્ટર પાર્થ એ. ભટ્ટ અને મિસ્ટર આર. સી. કોડેકર.

૪. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૧૩૬૬૭/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર મુહમ્મદ કાસિમ વોરા અને મિસ્ટર અનીક એ. કાદરીની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર એન. આર. કોડેકર અને મિસ્ટર અતીત ડી. ઠાકોર સાથે મિસ્ટર આર. સી. કોડેકર.

૫. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર અનીક એ. કાદરીની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન.

પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર યશ જે. પટેલ સાથે મિસ્ટર હર્ષેશ આર. કાક્કડની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર મૌલિન રાવલ.

૬. ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર ઈસા હકીમ સાથે મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર પી. બી. ખંભોળજા સાથે મિસ્ટર અલ્કેશ એન. શાહ સાથે મિસ્ટર આર. સી. કોડેકર.

૭. સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ અરજદાર માટે મિસ્ટર મુહમ્મદ કાસિમ વોરા સાથે મિસ્ટર ઉમરફાઝ્ક એમ. ખરાદી.

પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

તારીખ: ૩૦/૦૮/૨૦૨૫ અને ૦૧/૧૦/૨૦૨૫

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો (**COMMON ORAL JUDGMENT**)

૧. સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટોની સંમતિથી, આ તમામ બાબતો આજે જ આખરી સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે. તેથી, રૂલ. સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટો સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ વતી રૂલની નોટિસ બજાવણી જતી કરે છે.

૧.૧ સંખ્યામાં સાત ધરાવતી આ અરજીઓના જૂથમાં, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ સિવાય, અન્ય તમામ અરજીઓમાં, દરેક અરજદારે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૨૦(B), ૧૫૩(B)(૧)(C), ૧૫૩(A)(૧), ૨૯૫(A), ૫૦૬(૨), ૪૬૬, ૪૬૭, ૪૬૮ અને ૪૭૧ તથા અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ (અત્યાચાર નિવારણ) અધિનિયમની કલમ ૩(૨)(૫-એ) અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી એક્ટ, ૨૦૦૦ ની કલમ ૮૪C હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે આમોદ પોલીસ સ્ટેશન, જી. ભરૂચ ખાતે તારીખ ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધાયેલ એફઆઈઆર નંબર ૧૧૧૯૯૦૦૩૨૧૧૩૫૯/૨૦૨૧ ને રદ કરવાની અને બાજુ પર રાખવાની વિનંતી કરી છે.

સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ અરજદાર દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૨ દ્વારા કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૧૬૦ હેઠળ જારી

કરાયેલા તારીખ ૨૪/૧૨/૨૦૨૧ ના સમન્સને પડકારતાં દાખલ કરવામાં આવી છે.

૧.૨ ગઈકાલે અર્થાત તારીખ ૨૯/૦૯/૨૦૨૫ ના રોજ, જ્યારે આ કોર્ટ દ્વારા બાબતો સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી, ત્યારે નીચે મુજબનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો:

"સંબંધિત તમામ પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલોની સંમતિથી અને બાબતોની સંવેદનશીલતાને ધ્યાનમાં રાખીને, આ બાબતોમાં લાઈવ સ્ટ્રીમિંગ અટકાવવામાં આવ્યું હતું અને તેને ટેલિકાસ્ટ કરવામાં આવશે નહીં. મેં અરજદાર માટે મિસ્ટર ઈસા હકીમ સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ અને મિસ્ટર કાદરીની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદને સાંભળ્યા છે. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદે તેમની દલીલો પૂર્ણ કરી છે અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમની રજૂઆતો ચાલુ છે અને તેથી, આ બાબતોને આવતીકાલે અર્થાત ૩૦/૦૯/૨૦૨૫ ના રોજ સૂચિબદ્ધ કરો. આ બાબતો નવી બાબતો પછી તરત જ હાથ ધરવામાં આવશે."

૨. શરૂઆતમાં, અરજદારો માટે હાજર રહેલા મિસ્ટર ઈસા હકીમ સાથે વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ અને મિસ્ટર અનીક કાદરીની સહાય સાથે સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદે કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું કે આ કોર્ટ આ પિટિશનોની સુનાવણી મુલતવી રાખી શકે છે કારણ કે ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય

અધિનિયમ, ૨૦૦૩ ના સુધારેલા અધિનિયમની બંધારણીય વૈધતા (vires) ને પડકારવાના સંદર્ભમાં કલમ ૩, ૪, ૪A થી ૪C, ૫, ૬ અને ૬A ના સંદર્ભમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા સ્ટે (સ્થગિનાદેશ) મંજૂર કરવામાં આવ્યો છે અને જ્યારે વર્ષ ૨૦૨૧ માં ઉક્ત અધિનિયમમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે સુધારેલો અધિનિયમ આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૧૦૩૦૪/૨૦૨૧ અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૧૦૩૦૫/૨૦૨૧ મારફતે પડકારનો વિષય બન્યો હતો. કોર્ટના ધ્યાન પર એ પણ લાવવામાં આવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત આદેશ કે જેના દ્વારા અધિનિયમની અમુક કલમોને તારીખ ૨૬/૦૮/૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા પડકારવામાં આવી હતી, તેને ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (ક્લિમિનલ) નંબર ૧૯૯૪૫ અને ૧૯૯૪૬/૨૦૨૧ મારફતે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ લઈ જવામાં આવ્યો હતો અને તે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પેન્ડિંગ છે. વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ દ્વારા એવું પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે ત્યારબાદ, કેટલીક ટ્રાન્સફર પિટિશનો પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી છે અને તે પણ પેન્ડિંગ છે. જોકે, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ દ્વારા વાજબી રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે પિટિશનોના આ જૂથના સંદર્ભમાં કોઈ ટ્રાન્સફર પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી નથી અને

એવો કોઈ આદેશ નથી કે જેના દ્વારા વર્તમાન પિટિશનોની સુનાવણી પર સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય.

૩. મિસ્ટર મિતેશ અમીન, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ સાથે મિસ્ટર રોનક રાવલ અને મિસ્ટર તૃપેશ કાઠિરિયા, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર્સની સહાય સાથે વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવે તેમજ મિસ્ટર હર્ષેશ કાક્કડ અને રૂચિકા કાક્કડ અને શ્રીમતી યોગિની પરીખ અને મિસ્ટર યશ જે. પટેલની સહાય સાથે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર મૌલિન રાવલ અને સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ માટે હાજર રહેલા મહર્ષિ પટેલ અને મિસ્ટર પાર્થિવ એ. ભટ્ટ સાથે વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર આર. સી. કોડેકરે કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે કે આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશ સુધારેલી કલમ ૩, ૪, ૪A થી ૪C, ૫, ૬ અને ૬ A ને સંપૂર્ણપણે સ્ટે કરતો નથી અને ઉપરોક્ત સ્થગિનાદેશ માત્ર આંતર-ધાર્મિક લગ્ન (inter-faith marriage) ના કિસ્સાઓમાં અને કોઈ આંતર-ધાર્મિક લગ્નને કારણે થયેલા ધર્મ પરિવર્તનના કિસ્સાઓમાં જ અમલમાં છે. સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલોએ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૦૩૦૪/૨૦૨૧ અને ૧૦૩૦૫/૨૦૨૧ માં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૯/૦૮/૨૦૨૧ ના આદેશ તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું અને આદેશ પરથી જ અને વધુ ખાસ કરીને, ઉક્ત આદેશના પેરા ૯ પરથી ધ્યાન દોર્યું હતું જે દર્શાવે છે કે વચગાળાનો આદેશ માત્ર વિદ્વાન કાઉન્સેલો દ્વારા કરવામાં આવેલી

દલીલોની લાઈન પર છે અને આંતર-ધાર્મિક લગ્ન કરનારા પક્ષકારોને બિનજરૂરી રીતે હેરાન થવાથી બચાવવા માટે છે. જોકે, વધુ સ્પષ્ટતા લાવવા માટે, સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા રજૂ કર્યા મુજબ આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૦૩૦૪ અને ૧૦૩૦૫/૨૦૨૧ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૯/૦૮/૨૦૨૧ નો સંપૂર્ણ આદેશ પુનઃઉત્પાદિત કરવો યોગ્ય માનું છું કે જેના દ્વારા સુધારેલા અધિનિયમની અમુક કલમોને અંશતઃ સ્ટે આપવામાં આવ્યો હતો, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૧. ભારતની બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ દાખલ કરાયેલી આ બંને પિટિશનો, ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૨૧ (હવેથી 'ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૨૧' તરીકે ઓળખાય છે) દ્વારા સુધારેલા ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૦૩ ની બંધારણીય વૈધતા (vires) ને પડકારે છે અને નીચેની દાદ માટે પ્રાર્થના કરી છે:

'(A) આપ નામદાર આક્ષેપિત ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૨(a), ૨(d), ૩, ૩A, ૪, ૪A, ૪B, ૪C, ૫, ૬, ૬A ને બંધારણથી વિપરીત (ultravires) જાહેર કરવાની કૃપા કરો; (B) વર્તમાન અરજીના એડમિશન, સુનાવણી અને આખરી નિકાલ પેર્લિંગ હોય ત્યાં સુધી, આપ નામદાર આક્ષેપિત ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૨(a), ૨(d), ૩, ૩A, ૪, ૪A, ૪B, ૪C, ૫, ૬, ૬A ના અમલીકરણ પર સ્ટે આપવાની કૃપા કરો...'

૨. ૦૫/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ, આ કોર્ટે, અરજદારો માટે મિસ્ટર મુહમ્મદ ઈસા એમ. હકીમની સહાય સાથે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર મિહિર જોશી અને મિસ ઐશ્વર્યા ગુપ્તા, વિદ્વાન એજીપીની સહાય સાથે વિદ્વાન ગવર્નમેન્ટ પ્લેડર મિસ મનીષા લવકુમારને સાંભળ્યા પછી, વિદ્વાન ગવર્નમેન્ટ પ્લેડર દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી પર સૂચનાઓ મેળવવા માટે દસ દિવસનો સમય આપ્યો હતો. રાજ્યના કાયદાને પડકારવામાં આવ્યો હોવાથી, વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલને પણ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.

૩. આજે, જ્યારે મામલો સુનાવણી માટે લેવામાં આવ્યો, ત્યારે મિસ ઐશ્વર્યા ગુપ્તા, વિદ્વાન એજીપીની સહાય સાથે વિદ્વાન ગવર્નમેન્ટ પ્લેડર મિસ મનીષા લવકુમાર સાથે વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર કમલ ત્રિવેદી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને શરૂઆતમાં એફિડેવિટ-ઈન-રિપ્લાય મારફતે જવાબ રજૂ કરવા માટે સમય માંગ્યો હતો.

૪. એડમિટ. નોટિસ જારી કરો. પ્રતિવાદીઓને કોઈ નોટિસ મોકલવામાં ન આવે કારણ કે મિસ ઐશ્વર્યા ગુપ્તા, વિદ્વાન એજીપી નોટિસ બજવણી જતી કરે છે. રાજ્યને તેનો જવાબ દાખલ કરવા માટે, અમે ૪ અઠવાડિયાનો સમય આપીએ છીએ અને અરજદારોને તેમનો રિજોઈન્ડર રજૂ કરવા માટે વધુ ૨ અઠવાડિયાનો સમય આપીએ છીએ. ૩૦/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ સૂચિબદ્ધ કરો.

૫. વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર મિહિર જોશીએ વચગાળાની રાહત માટે દબાણ કર્યું છે કારણ કે ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૦૩ (ટૂંકમાં '૨૦૦૩ નો એક્ટ') ની સુધારેલી કલમ ૩, પોતે જ, એવા અનુમાન પર લગ્નને પ્રતિબંધિત

કરે છે કે આપું લગ્ન ધર્મ પરિવર્તનના હેતુઓ માટે છે. લગ્નના ખ્યાલને ધર્મ પરિવર્તન સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. તેઓ ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ A, ૪ A અને ૪ B હેઠળ કોઈપણ પીડિત વ્યક્તિ દ્વારા ફરીયાદ નોંધાવીને સક્રિય થઈ શકે તેવી ફોજદારી જોગવાઈઓ તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોરશે.

૬. રાજ્ય માટે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર કમલ ત્રિવેદી રજૂઆત કરશે કે ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ ને અલિપ્ત રીતે વાંચી શકાય નહીં. તેમના જણાવ્યા મુજબ, લગ્ન પોતે જ પ્રતિબંધિત નથી પરંતુ છેતરપિંડી અથવા લાલચ અથવા બળજબરીથી થયેલા લગ્ન દ્વારા પ્રેરિત ધર્મ પરિવર્તન પ્રતિબંધિત છે. ફોકલ પોઇન્ટ એ બળજબરીથી ધર્મ પરિવર્તન અથવા છેતરપિંડીવાળું લગ્ન અથવા લાલચ દ્વારા લગ્ન છે. તેઓ રજૂઆત કરશે કે એકવાર એક્ટની યોજના જોવામાં આવે પછી તેનો હેતુ ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તનને રોકવાનો છે. તપાસની પદ્ધતિ ચેક્સ અને બેલેન્સ દ્વારા સારી રીતે સજ્જ છે કારણ કે ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટની પૂર્વ મંજૂરી (sanction) સિવાય કોઈ કેસ ચલાવવામાં આવતો નથી. એક્ટ હેઠળના ગુનાઓની તપાસ ડેપ્યુટી સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસના હોદ્દાથી નીચેના અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવશે નહીં. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર ત્રિવેદીએ હેતુઓ અને કારણોના સ્ટેટમેન્ટ તરફ અને વિવિધ જોગવાઈઓ તરફ પણ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે જે ૨૦૦૩ ના એક્ટમાં બેલેન્સ અને ચેક્સ પ્રદાન કરે છે અને ભારપૂર્વક દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર જોશી દ્વારા કરાયેલ વિધાન ટકી શકે તેમ નથી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, છેતરપિંડી, લાલચ અથવા બળજબરીના તત્વ વિના, આંતર-ધાર્મિક લગ્ન અને

ત્યારબાદનું ધર્મ પરિવર્તન ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તન ગણાશે નહીં અને તેથી તે ફોજદારી જોગવાઈઓ હેઠળ આવશે નહીં.

૭. અરજદારો માટે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર મિહિર જોશી અને રાજ્ય માટે વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર કમલ ત્રિવેદીને સાંભળ્યા પછી, આ તબક્કે, એ હકીકતથી વાકેફ હોઈને કે પડકાર હેઠળના એક્ટની બંધારણીય વૈધતાની વિગતવાર તપાસને આધીન, ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ ના સાદા વાંચન પર આધારિત અમુક પ્રથમદર્શી અવલોકનો કરવાની જરૂર છે. તે નીચે મુજબ છે:

(a) ગુજરાત ધર્મ સ્વાતંત્ર્ય અધિનિયમ, ૨૦૦૩ શરૂઆતમાં એપ્રિલ ૨૦૦૩ માં અમલમાં લાવવામાં આવેલો એક્ટ હતો. ૨૦૦૩ ના એક્ટની તત્કાલીન કલમ ૩ મુજબ, બળનો ઉપયોગ કરીને અથવા લાલચ આપીને અથવા કોઈ છેતરપિંડીના માધ્યમો દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિનું એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં ધર્મ પરિવર્તન કરવા પર પ્રતિબંધ હતો.

(b) ૨૦૨૧ ના સુધારા અધિનિયમ દ્વારા, જે તારીખ ૦૪/૦૬/૨૦૨૧ ના જાહેરનામા દ્વારા અમલમાં લાવવામાં આવ્યો હતો, જો લગ્ન લાલચ, બળ કે છેતરપિંડીના માધ્યમથી થયા હોય તો લગ્નને જ ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તનના હેતુઓ માટેનું માધ્યમ માનવામાં આવે છે. કલમ ૩ નું સાદું વાંચન દર્શાવે છે કે લગ્નને કારણે થતું કોઈપણ ધર્મ પરિવર્તન પણ પ્રતિબંધિત છે. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર ત્રિવેદીની રજૂઆત કે છેતરપિંડી, લાલચ કે બળજબરીનું તત્વ કે જે હેતુઓ અને કારણોના સ્ટેટમેન્ટ અને ૨૦૦૩ ના એક્ટની અન્ય જોગવાઈઓને

વાંચીને લાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, તે સામાન્ય માણસ દ્વારા સમજી શકાય નહીં. ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ નું અર્થઘટન જેવું વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર ત્રિવેદી ઈચ્છે છે કે અમે વાંચીએ તે ન્યાયિક નિર્ણયનો વિષય બનશે પરંતુ ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ ના સાદા વાંચન પર પ્રથમદર્શી રીતે, અમને લાગે છે કે આંતર-ધાર્મિક લગ્ન અને ત્યારબાદનું ધર્મ પરિવર્તન એ ૨૦૦૩ ના એક્ટ હેઠળ ગુનો બનશે. લગ્ન પોતે અને પરિણામી ધર્મ પરિવર્તન ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તન માનવામાં આવે છે જે ફોજદારી જોગવાઈઓને આકર્ષિત કરે છે.

(c) શફીન જહાં વિરુદ્ધ અશોકન (૨૦૧૮) ૧૬ SCC ૩૬૮ ના કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું: 'પોતાની પસંદગીની વ્યક્તિ સાથે લગ્ન કરવાનો અધિકાર બંધારણની કલમ ૨૧ નો અભિન્ન અંગ છે. બંધારણ જીવવાના અધિકારની ખાતરી આપે છે. આ અધિકાર કાયદા સિવાય છીનવી શકાય નહીં જે સત્વરે અને પ્રક્રિયાગત રીતે ન્યાયી, વાજબી અને વ્યાજબી હોય. સ્વતંત્રતા માટે આંતરિક જે બંધારણ મૂળભૂત અધિકાર તરીકે ખાતરી આપે છે તે દરેક વ્યક્તિની ખુશીની શોધમાં કેન્દ્રિય બાબતો પર નિર્ણયો લેવાની ક્ષમતા છે. વિશ્વાસ અને શ્રદ્ધાની બાબતો, જેમાં માનવું કે કેમ તે બંધારણીય સ્વતંત્રતાના કેન્દ્રમાં છે. બંધારણ માનનારાઓ તેમજ અજ્ઞેયવાદીઓ (agnostics) બંને માટે અસ્તિત્વ ધરાવે છે. બંધારણ દરેક વ્યક્તિની જીવનશૈલી અથવા શ્રદ્ધાને અનુસરવાની ક્ષમતાનું રક્ષણ કરે છે જેને તે વળગી રહેવા માંગે છે. પોશાક અને ખોરાકની, વિચારો અને

વિચારધારાઓની, પ્રેમ અને ભાગીદારીની બાબતો ઓળખના કેન્દ્રિય પાસાઓની અંદર છે. કાયદો યોગ્ય લગ્નની શરતોને નિયંત્રિત કરી શકે છે (બંધારણીય પાલનને આધીન), કારણ કે તે એવી પરિસ્થિતિઓને નિયંત્રિત કરી શકે છે જેમાં લગ્ન સંબંધ સમાપ્ત અથવા રદ કરી શકાય છે. આ ઉપાયો લગ્નના પક્ષકારો માટે ઉપલબ્ધ છે કારણ કે તેઓ જ શ્રેષ્ઠ નક્કી કરે છે કે તેમણે એકબીજાને લગ્ન સંબંધમાં સ્વીકારવા જોઈએ કે તે સંબંધ ચાલુ રાખવો જોઈએ. આપણા ભાગીદારોની પસંદગી નક્કી કરવામાં સમાજની કોઈ ભૂમિકા નથી.'

(d) સામાન્ય માણસની ધારણાથી, એવું જણાય છે કે માત્ર એટલા માટે કે ધર્મ પરિવર્તન લગ્નને કારણે થાય છે, તેને પોતે જ ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તન અથવા ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તનના હેતુ માટે કરાચેલું લગ્ન ગણી શકાય નહીં.

(e) ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૬ A આંતર-ધાર્મિક લગ્નમાં પ્રવેશતા પક્ષકારો પર એ સાબિત કરવાનો પુરાવાનો બોજ મૂકે છે કે લગ્ન કોઈ છેતરપિંડી, લાલચ કે બળજબરીને કારણે થયા ન હતા. આ વળી વૈધ રીતે આંતર-ધાર્મિક લગ્નમાં પ્રવેશતા પક્ષકારોને ભારે જોખમમાં મૂકે છે.

(f) પ્રથમદર્શી રીતે સંમતિ આપનાર બે પુખ્ત વયના લોકો વચ્ચેના આંતર-ધાર્મિક લગ્નો ૨૦૦૩ ના એક્ટની કલમ ૩ ની જોગવાઈઓના અમલ દ્વારા લગ્નની જટિલતાઓમાં દખલ કરે છે જેમાં વ્યક્તિની પસંદગીના અધિકારનો સમાવેશ થાય છે, જેથી ભારતની બંધારણની કલમ ૨૧ નું ઉલ્લંઘન થાય છે.

૮. તેથી અમે અભિપ્રાય ધરાવીએ છીએ કે, વધુ સુનાવણી પેર્લિંગ હોય ત્યાં સુધી કલમ ૩, ૪, ૪A થી ૪C, ૫, ૬ અને ૬ A ના કડક નિયમો માત્ર એટલા

માટે અમલમાં રહેશે નહીં કારણ કે એક ધર્મની વ્યક્તિ દ્વારા બીજા ધર્મની વ્યક્તિ સાથે બળપૂર્વક અથવા લાલચથી અથવા છેતરપિંડીના માધ્યમો વિના લગ્ન કરવામાં આવે છે અને આવા લગ્નોને ગેરકાયદેસર ધર્મ પરિવર્તનના હેતુઓ માટેના લગ્નો કહી શકાય નહીં.

૯. ઉપરોક્ત વચગાળાનો આદેશ માત્ર વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર ત્રિવેદી દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલોની લાઈન પર અને આંતર-ધાર્મિક લગ્ન કરનારા પક્ષકારોને બિનજરૂરી રીતે હેરાન થવાથી બચાવવા માટે પૂરો પાડવામાં આવેલ છે."

૪. જ્યારે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમના ધ્યાન પર ઉપરોક્ત હકીકતો લાવવામાં આવી, ત્યારે સુનાવણી શરૂ થાય તે પહેલાં, આ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે તેમની સમક્ષ મૂક્યું કે શું તેઓ કારણો સાથેનો આદેશ ઈચ્છે છે કે કોર્ટ શા માટે આ બાબતો હાથ ધરી રહી છે, જોકે કોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યું હતું કે સુધારેલા અધિનિયમની બંધારણીય વૈધતાની હવે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી રહી છે, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે બાબતો ચલાવવાની ઈચ્છા દર્શાવી હતી અને તેમણે કોઈ અસ્પષ્ટ વગર જણાવ્યું હતું કે તેઓ એવા કોઈ આદેશને પડકારવા માંગતા નથી કે જેના દ્વારા કોર્ટ સુનાવણી માટે બાબતો હાથ ધરવા માંગે છે અને તેથી, તેમની સ્પષ્ટ સંમતિથી, બાબતો

હાથ ધરવામાં આવી હતી અને આ કોર્ટ દ્વારા સાંભળવામાં આવી હતી કારણ કે તેઓ પણ ખાતરી ધરાવતા હતા કે પિટિશનોના વર્તમાન જૂથની સુનાવણી સામે કોઈ સ્ટે નથી.

૫. આ આદેશમાં આ બધું લખવું હું યોગ્ય માનું છું કારણ કે વર્તમાન આદેશ ઓપન કોર્ટમાં ડિસ્કેટ કરવામાં આવી રહ્યો છે જેથી પરિસ્થિતિઓ વિશે વધુ સ્પષ્ટતા લાવી શકાય જેમાં આ કોર્ટ દ્વારા બાબતો હાથ ધરવામાં આવી અને સાંભળવામાં આવી.

૬. જે એફઆઈઆર પડકાર હેઠળ છે તે એક મિસ્ટર પ્રવીણભાઈ વસંતભાઈ વસાવા દ્વારા તારીખ ૧૪/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધાવવામાં આવી છે જેમાં એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી તે સમયે કુલ ૮ વ્યક્તિઓને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ, તપાસ હાથ ધરવામાં આવ્યા પછી અને ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી તે સમયે, કુલ ૧૬ વ્યક્તિઓને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને સૂચનાઓ પર, પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવે દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૫ વ્યક્તિઓના સંદર્ભમાં તપાસ હજી પૂરી થઈ નથી અને રિપોર્ટ અથવા ચાર્જશીટ દાખલ કરવાના સંદર્ભમાં યોગ્ય કાર્યવાહી ટૂંક સમયમાં કરવામાં આવશે, જેમાં બે અરજદારો, અર્થાત, વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ (CRMA નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ના અરજદાર) અને અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ્લા (ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર) નો સમાવેશ થાય છે જેમના સંદર્ભમાં

ચાર્જશીટ હજી દાખલ કરવામાં આવી નથી. તેવી જ રીતે, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર એક એડવોકેટ છે જેમણે સમન્સને પડકાર્યો છે અને બાકીના અરજદારો માટે, ચાર્જશીટ પહેલેથી જ દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેમને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

૭. એફઆઈઆર મુજબ, ફરીયાદીએ જણાવ્યું છે કે તેઓ અને તેમના પરિવારના સભ્યો ગામ આમોદ, તા. આમોદ, જી. ભરૂચના નિવાસી છે જેમની પાસે ખેતીની જમીન છે અને ખેતીની પ્રવૃત્તિઓ કરે છે. તેમણે જણાવ્યું કે એફઆઈઆર નોંધાયાની તારીખથી લગભગ ૧૫ વર્ષ પહેલાં, એક શબ્બીર બેકરીવાલા અને સમઝભાઈ બેકરીવાલાએ નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવાની લાલચ અને પ્રલોભન આપીને અને તેમના માટે ઘર બનાવી આપવાના વચન પર, એક અજીત છગનભાઈ વસાવાનું ધર્મ પરિવર્તન કર્યું અને તેમનું નામ બદલીને અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ કર્યું અને ત્યારબાદ તેઓએ ઉક્ત અજીત છગનભાઈ વસાવા @ અબ્દુલ અઝીઝ પટેલને નાણાકીય સહાય પૂરી પાડી અને ઉપરોક્ત નાણાકીય સહાય અને અન્ય પ્રકારની લાલચોના આધારે, અન્ય હિન્દુ પરિવારોની ગરીબી અને તેમની અજ્ઞાનતાનો દુરુપયોગ કરીને, ઉક્ત અજીત છગન @ અબ્દુલ અઝીઝ પટેલે એક મહેન્દ્ર જીવનભાઈ વસાવાનું ધર્મ પરિવર્તન કર્યું જેમને યુસુફ જીવન પટેલનું નવું નામ આપવામાં આવ્યું અને રમણ બરકત વસાવા જેમને અચ્યુબ બરકત પટેલનું નવું નામ આપવામાં આવ્યું અને ત્યારબાદ, ત્રણેય વ્યક્તિઓએ સાથે મળીને શબ્બીર બેકરીવાલા અને સમાજભાઈ બેકરીવાલા

સાથે ગામના અન્ય હિન્દુ ગ્રામજનોને લાલચ આપવાનું શરૂ કર્યું અને તેમને નવું ઘર બનાવી આપવાની, અનાજ અને રોકડની લાલચ આપીને, તેમને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવા માટે પ્રલોભિત કર્યા. તેઓએ તેમને નોકરી આપવાનું વચન પણ આપ્યું હતું અને તેઓએ હિન્દુ ધર્મ અને હિન્દુ દેવી-દેવતાઓ વિશે ઘણી વાતો કહેવાનું શરૂ કર્યું હતું જે એફઆઈઆરમાં વિગતવાર જણાવવામાં આવી છે, પરંતુ હું આ આદેશમાં તેની બિલકુલ નકલ પુનઃઉત્પાદિત કરવી યોગ્ય માનતો નથી કારણ કે વર્તમાન કેસ પર વિચાર કરવા માટે, માત્ર તે જ ભાગ કે જેના દ્વારા વિવિધ વ્યક્તિઓને લાલચ આપીને ધર્મ પરિવર્તન થયું છે કે નહીં તે જ મહત્વનું છે અને, તેથી, એફઆઈઆરમાં ઘણી બધી બાબતો જણાવવામાં આવી હોવા છતાં, હું મારી જાતને માત્ર એફઆઈઆરના સંબંધિત ભાગ પૂરતી જ મર્યાદિત રાખું છું.

એફઆઈઆર મુજબ, વર્ષ ૨૦૧૮ માં, ફરીયાદીને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત કરવામાં આવ્યા હતા અને અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ સરકારી જગ્યામાં બનાવેલી ઈબાદતગાહમાં લઈ જઈને કલમા કેવી રીતે પઢવા તે શીખવતા હતા. એફઆઈઆર મુજબ, ફરીયાદીને એક દિવસ સુરત લઈ જવામાં આવ્યા હતા અને તેમની સમક્ષ ખોટી રજૂઆત કરીને, ટાઈપ કરેલા કાગળ પર તેમનો અંગૂઠો આપવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ, તેમનું નામ પણ બદલીને સલમાન વસંત પટેલ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમનું નવું આધાર કાર્ડ તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું અને એફઆઈઆર મુજબ, ઉક્ત અબ્દુલ અઝીઝ પટેલને એક હસન તિસલી, અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ અને ફેફડાવાલા હાજી અબ્દુલ્લા

પાસેથી ધર્મ પરિવર્તન કરાવવા માટે નાણાકીય સહાય મળી રહી છે અને આ ત્રણેય વ્યક્તિઓએ સાથે મળીને ૩૭ પરિવારોની લગભગ ૧૦૦ વ્યક્તિઓને પૈસા અને અન્ય લાલચો આપીને હિન્દુમાંથી મુસ્લિમ સમુદાયમાં પરિવર્તિત કરી દીધા છે અને ઉક્ત અબ્દુલ અઝીઝ પટેલે સરકારી સહાયથી બનેલું પોતાનું મકાન તોડી પાડીને ઈબાદતગાહ (પ્રાર્થના હોલ) માં ફેરવી દીધું છે. ઉક્ત ઈબાદતગાહમાં, આણંદના વતની મૌલવી ઈસ્માઈલ અછોદવાલા @ ડેલાવાડા આવે છે અને હિન્દુઓને મુસ્લિમમાં પરિવર્તિત કરે છે અને ઉક્ત ઈબાદતગાહમાં, અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ અને ફેફડાવાલા હાજી અબ્દુલ્લા અને ઈસ્માઈલ અછોદવાલા @ ડેલાવાડા હિન્દુઓનું ધર્મ પરિવર્તન કરાવે છે, તેમને પૈસા વહેંચે છે અને કલમા પઢવા અને ચાન શિખવાડે છે. એફઆઈઆર મુજબ, છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં, અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ, ફેફડાવાલા અને ઈસ્માઈલ અછોદવાલા @ ડેલાવાડાએ એફઆઈઆરમાં નામ આપેલ ૧૫ વ્યક્તિઓને હિન્દુમાંથી મુસ્લિમમાં પરિવર્તિત કર્યા છે અને એફઆઈઆર મુજબ, ઉક્ત ધર્મ પરિવર્તન નવું મકાન આપીને, રોકડ લાભો આપીને, નોકરી અને અનાજ પૂરા પાડીને અને બીજા નિકાહના બહાને થયું હતું અને, તેથી, ફરીયાદી અને અન્ય હિન્દુઓને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવાની લાલચ આપવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ, ફરીયાદીને ખબર પડી કે હિન્દુઓને મુસ્લિમમાં પરિવર્તિત કરવાનું આ દેશવ્યાપી ષડયંત્ર (nation wide conspiracy) છે અને વિદેશી દેશમાંથી મળતી વિપુલ નાણાકીય સહાયને કારણે આ ચાલી રહ્યું છે. સાચી હકીકતો જાણવા મળતાં, તેમણે તેનો વિરોધ કરવાનું શરૂ કર્યું અને, તેથી,

અબ્દુલ અઝીઝ પટેલ, ઈબ્રાહિમ પુના પટેલ અને અચ્યુબ બરકત પટેલ દ્વારા તેમને ધમકી આપવામાં આવી હતી અને તારીખ ૨૬/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ સવારે ૧૧.૩૦ વાગ્યાના સુમારે, તેમને જાનથી મારી નાખવાની ધમકી આપવામાં આવી હતી કારણ કે તેઓ કાશ્મીરથી પાકિસ્તાન સુધીના કનેક્શન ધરાવે છે અને, તેથી, ફરીયાદી ડરી ગયા હતા અને હિંમત ભેગી કરીને, એફઆઈઆરમાં નામ આપેલ ૯ વ્યક્તિઓ સામે એફઆઈઆર નોંધાવવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તપાસ પર, કુલ ૧૬ વ્યક્તિઓને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને ૧૬ વ્યક્તિઓમાંથી, અરજદારોએ ઉક્ત એફઆઈઆર અને ચાર્જશીટ તેમજ તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ પરિણામી કાર્યવાહીને રદ કરવા માટે આ પિટિશનો પસંદ કરી છે.

૮. એ એક નિર્ધિવાદ હકીકત છે કે પ્રથમ દિવસથી જ દરેક પિટિશનમાં અરજદારોની તરફેણમાં શરૂઆતમાં કોઈ રાહત મંજૂર કરવામાં આવી ન હતી. પ્રથમ વખત, તારીખ ૨૮/૦૮/૨૦૨૪ ના આદેશ દ્વારા, આ કોર્ટની કોઓર્ડિનેટ બેન્ચે સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ સિવાયની તમામ પિટિશનોમાં નીચે મુજબનો આદેશ પસાર કર્યો હતો, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"અનુક્રમે ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨ અને ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨ માં પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટો મિસ્ટર હર્ષ એન. શાહ અને ચશ જે. પટેલ દ્વારા રજૂ કરાયેલ સિક નોટ (sick

note) ને ધ્યાનમાં રાખીને, અંતિમ તક તરીકે, ૦૫/૦૯/૨૦૨૪ સુધી મુલતવી રાખવામાં આવે છે.

અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ મુલતવી અરજી દાખલ કરવાની સ્વતંત્રતા રહેશે જે કાયદા અનુસાર અને તેના પોતાના ગુણદોષ પર વિચારણા કરીને નક્કી કરવામાં આવશે."

૯. સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા આ કોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યું છે કે માત્ર એક જ વાર ઉપરોક્ત રાહત તારીખ ૦૫/૦૯/૨૦૨૪ ના આદેશ દ્વારા લંબાવવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, ઉપરોક્ત રાહત ક્યારેય લંબાવવામાં આવી ન હતી અને સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા કોઈપણ એડવોકેટો એ હકીકતને નકારી શક્યા ન હતા કે જે તારીખે બાબતો હાથ ધરવામાં આવી હતી અર્થાત ૨૯/૦૯/૨૦૨૫ ના રોજ, અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ રાહત અમલમાં ન હતી.

૧૦. શરૂઆતમાં, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીન દ્વારા સૂચનાઓ પર કોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યું છે કે આ કોર્ટ દ્વારા અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ રાહત મંજૂર કરવામાં આવી નથી અને ટ્રાયલ પહેલેથી જ અદ્યતન તબક્કે પહોંચી ગઈ છે અને તે ચાર્જ ફ્રેમ કરવાના (આરોપ ઘડવાના) તબક્કે છે. જોકે, હજુ સુધી ચાર્જ ફ્રેમ કરવામાં આવ્યો નથી.

૧૧. આ તથ્યપૂર્ણ પૃષ્ઠભૂમિમાં અને ટ્રાયલમાં ઉપરોક્ત વિકાસને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કોર્ટ દ્વારા બાબતો સાંભળવામાં આવી હતી.

૧૨. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨, ૧૩૬૬૭/૨૦૨૨, ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨ અને સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨ માં અરજદારો માટે મિસ્ટર મોહમ્મદ કાસિમ વોરા સાથે મિસ્ટર અનીક કાદરી સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૨.૧ કે અરજદારો શ્રેષ્ઠ રીતે ધર્મ પરિવર્તનના ભોગ બનેલા (victims) કહી શકાય છતાં તેમને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે જે પોતે જ સૂચવે છે કે કેટલાક અરજદારો સામે એફઆઈઆર નોંધવી એ ગેરસમજભરી છે. વર્તમાન ફરીયાદી અને અન્ય લોકો કે જેઓ કથિત રીતે પરિવર્તિત થયા છે તેઓએ પોતાની મુક્ત મરજીથી ઈસ્લામ અંગીકાર કર્યો છે અને એવું દર્શાવવા માટે કંઈ નથી કે તેઓ કોઈ દબાણ અથવા લાલચને કારણે પરિવર્તિત થયા હતા જે એક્ટની કલમ ૩ હેઠળ ગુનો નોંધવા માટેની બે મૂળભૂત જરૂરિયાતો છે.

૧૨.૨ કે કેટલાક સાક્ષીઓના કેટલાક નિવેદનો વાંચીને અને જેમના નિવેદનો ચાર્જશીટના કાગળોનો ભાગ છે તે તરફ ધ્યાન દોરીને કે સાક્ષીઓના તમામ નિવેદનો સ્ટીરિયોટાઈપ (સમાન) પ્રકૃતિના છે અને તેનાથી કોઈ ગુનો બનતો નથી.

૧૨.૩ કે ગુનાનો સમયગાળો વર્ષ ૨૦૦૬ થી ૨૦૨૧ સુધીનો છે અને કથિત ધર્મ પરિવર્તન વર્ષ ૨૦૧૬ અને ૨૦૧૮ માં થયું હતું જ્યારે સુધારેલો અધિનિયમ વર્ષ ૨૦૨૧ માં અમલમાં આવ્યો છે અને, તેથી, જ્યારે વર્ષ ૨૦૨૧ માં સુધારા દ્વારા

કલમ ૩ A ઉમેરવામાં આવી છે, તે પહેલાં, વર્તમાન અરજદારો સામે કોઈ ફરીયાદ નોંધાઈ ન હતી અને જ્યારે ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થયેલા વ્યક્તિઓએ કોઈ ફરીયાદ કરી નથી, ત્યારે ફરીયાદી જે પીડિત વ્યક્તિ હોવાનો દાવો કરે છે, તે શ્રેષ્ઠ રીતે પોતાના માટે ફરીયાદ દાખલ કરી શકે છે પરંતુ અન્ય લોકો માટે નહીં અને, તેથી, અન્ય વ્યક્તિઓ સામે એક્સાઈઆર નોંધવી અને તપાસનું સ્વરૂપ તદ્દન ગેરસમજભર્યું અને ખોટી દિશાનું છે અને, તેથી, વર્તમાન અરજદારો સામે ગુનાની એક્સાઈઆર નોંધવી એ શરૂઆતથી જ ભૂલભરેલી છે અને, તેથી, વર્તમાન અરજદારો સામેની એક્સાઈઆર રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૨.૪ કે એક્ટની કલમ ૬ ગુનો નોંધતા પહેલાં પૂર્વ મંજૂરી (sanction) ની જોગવાઈ કરે છે. જોકે, વર્તમાન કિસ્સામાં, વર્તમાન અરજદારો સામે ગુનો નોંધતા પહેલાં પૂર્વ મંજૂરી મેળવવામાં આવી ન હતી અને, તેથી, કાયદાની સુસ્થાપિત સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, જો પૂર્વ મંજૂરી વિના ગુનો નોંધવામાં આવે તો આવી કાર્યવાહી શૂન્ય (nullity) છે અને, તેથી, એક્સાઈઆર અને તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ પરિણામી કાર્યવાહી ટકી શકે તેમ નથી કારણ કે તે અમાન્ય છે અને, તેથી, આક્ષેપિત એક્સાઈઆર તેમજ તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ પરિણામી કાર્યવાહી રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૨.૫ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદે રબીના ખાતે અને અન્ય વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય,

૨૦૦૪ (૯) SCC ૧૪૨ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો અને તેના પેરા ૮ પર આધાર રાખીને તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે ગુનો નોંધવા માટે પૂર્વ મંજૂરી મેળવવામાં ન આવે ત્યારે ટ્રાયલ શૂન્ય છે અને, તેથી, વર્તમાન કિસ્સામાં પણ, કારણ કે રાજ્ય સરકાર એ દર્શાવવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે ગુનો નોંધવાના પોઈન્ટ પહેલાં મંજૂરી મેળવવામાં આવી હતી, ઉપરોક્ત નિર્ણય વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં સંપૂર્ણપણે લાગુ પડશે અને, તેથી, આક્ષેપિત એક્ઝાઈબિટર તેમજ તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ પરિણામી કાર્યવાહી રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૩. કિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ અને ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ માં અરજદારો માટે મિસ્ટર અર્જુન જોશી અને મિસ્ટર ઈસા હકીમ સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૩.૧ કે કિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ના અરજદાર એક ધર્મગુરુ (મૌલવી) છે અને આજ દિન સુધી તેમની સામેનો એકમાત્ર પુરાવો એ હકીકત છે કે તેમણે હિન્દુમાંથી મુસ્લિમમાં પરિવર્તિત થયેલા લોકોના લગભગ ૪ થી ૫ બાળકોને શિક્ષણ આપ્યું છે. તેમણે વોટર કૂલર, નાણાકીય સહાય, ગાદલા અને અનાજ પૂરું પાડ્યું હતું. વર્તમાન અરજદારો સામે સાક્ષીઓએ ઉપરોક્ત હકીકતો જણાવી હોય તેવા નિવેદનો સિવાય, વર્તમાન અરજદારો સામે કોઈ સામગ્રી નથી.

૧૩.૨ કે અરજદારે આગોતરા જામીન (anticipatory bail) ની માંગણી કરતી સ્પેશિયલ લીવ ટુ અપીલ (ક્રિમિનલ) નંબર ૪૨૦૮/૨૦૨૨ મારફતે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો હતો અને તારીખ ૧૭/૦૨/૨૦૨૩ ના આદેશ દ્વારા તેમને આગોતરા જામીન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૩.૩ કે ગુનો વર્ષ ૨૦૨૧ માં નોંધાયેલ છે અને આજ દિન સુધી વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી નથી અને, તેથી, ધાર્મિક શિક્ષણ આપવાના વર્તમાન અરજદાર સામે કરાયેલા મર્યાદિત આક્ષેપોને જોતાં, તેમની સામે કોઈ કેસ બન્યો હોવાનું કહી શકાય નહીં. ખૂબ જ મર્યાદિત સામગ્રીના આધારે એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદારે એક્ટ હેઠળ કોઈ ગુનો કર્યો છે, ખાસ કરીને જ્યારે વર્તમાન અરજદાર સામે એવો આક્ષેપ છે કે તેમણે દબાણ કર્યું ન હતું કે કોઈ પણ પ્રકારની લાલચમાં સામેલ ન હતા જેના પરિણામે ધર્મ પરિવર્તન થયું હોય અને તેમણે માત્ર શિક્ષણ આપ્યું હતું અને નાણાકીય સહાય અને અમુક ઘરગથ્થુ જરૂરિયાતો જેવી કે વોટર કૂલર અને ગાદલા અને અનાજ તે બાળકોને પૂરું પાડ્યું હતું જેમને મદ્રેસામાં પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો જ્યાં તેઓ શિક્ષણ આપતા હતા અને, તેથી, તેમની પ્રવૃત્તિઓ તે લોકો પૂરતી મર્યાદિત છે જેઓ પહેલેથી જ હિન્દુમાંથી મુસ્લિમમાં પરિવર્તિત થઈ ચૂક્યા છે અને, તેથી, એક્ટના અવકાશને જોતાં, તેમના કૃત્યને ગુનો કહી શકાય નહીં અને, તેથી, તેમની સામેની આક્ષેપિત એફઆઈઆર રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૩.૪ પોતાની રજૂઆતોને વધુ ચોક્કસ બનાવવા માટે, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે 'કન્વર્ટ' (convert) ની વ્યાખ્યા પર આધાર રાખ્યો જે એક્ટની કલમ ૨ (b) માં વ્યાખ્યાયિત થયેલ છે જેમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે કન્વર્ટ એટલે એક વ્યક્તિને એક ધર્મનો ત્યાગ કરવા અને બીજો ધર્મ અપનાવવા માટે મજબૂર કરવો. તેથી, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પહેલેથી જ પોતાનો ધર્મ ત્યજી ચૂકી હોય અને બીજા ધર્મમાં પરિવર્તિત થઈ ચૂકી હોય, ત્યારે અરજદાર તેના બાળકોને શિક્ષણ આપી રહ્યા છે અને જો તેમણે કુટુંબોને અમુક નાણાકીય સહાય અથવા અન્ય કોઈ લાભ પૂરો પાડ્યો હોય તો પણ, તેને ધર્મ પરિવર્તન સાથે સાંકળવો જોઈએ નહીં કારણ કે તે વ્યક્તિ પહેલેથી જ એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં પરિવર્તિત થઈ ચૂકી છે.

૧૩.૫ કે વર્તમાન અરજદાર સામે મંજૂરી (sanction) નો કોઈ આદેશ નથી અને, તેથી પણ, વર્તમાન અરજદાર સામેની સમગ્ર ટ્રાયલ કાયદેસર અને માન્ય કદી શકાય નહીં અને, તેથી, તેને રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૩.૬ જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ નો સંબંધ છે, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન અરજદાર એક પરોપકારી છે અને ચેરિટેબલ પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલા છે. તેઓ યુનાઈટેડ કિંગડમમાં નોંધાયેલા એક ટ્રસ્ટ અર્થાત મજલિસ અલ ફલાહ ટ્રસ્ટ (UK) ના ટ્રસ્ટી છે. વર્તમાન અરજદાર સામેનો એકમાત્ર આક્ષેપ એ છે કે તેઓ એક વિડીયો ક્લિપમાં જોવા મળ્યા હતા જેનો સમયગાળો લગભગ ૬

મિનિટનો છે અને સમગ્ર વિડીયોમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે વર્તમાન અરજદારે એક સભાને સંબોધિત કરી હતી જેમાં તેમણે પહેલેથી જ પરિવર્તિત થયેલા લોકોની તમામ નાણાકીય મદદ અને ભલાઈની ખાતરી આપી હતી અને, તેથી, વર્તમાન અરજદારના કૃત્યને લોકોને પરિવર્તિત કરવાની લાલચ આપવાના કૃત્ય તરીકે સાંકળવું જોઈએ નહીં કારણ કે તે ધર્મ પરિવર્તન પછીનું હતું અને, તેથી, નાની વિડીયો ક્લિપના આધારે વર્તમાન અરજદારને આરોપી તરીકે દર્શાવવાથી સ્પષ્ટ ચિત્ર મળશે નહીં અને, તેથી, વર્તમાન અરજદારને આરોપી તરીકે દર્શાવવા માટે તેમની સામે કોઈ કેસ બન્યો હોવાનું કહી શકાય નહીં અને, તેથી, તેમને રક્ષણ આપવું જરૂરી છે.

૧૩.૭ કોર્ટના પ્રશ્નના જવાબમાં કે તપાસના કાગળો પરથી જોઈ શકાય છે કે એફઆઈઆર નોંધાઈ તે તારીખ ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ પહેલાં વર્તમાન અરજદારે ભારતની ઘણી વખત મુલાકાત લીધી છે પરંતુ તે કિસ્સામાં, તેમણે એફઆઈઆર નોંધાયા પછી વિદેશમાં રહેવાનું શા માટે પસંદ કર્યું છે અને તેઓ ભારતમાં આવવા માટે તૈયાર છે કે નહીં, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે રજૂઆત કરી કે એવો કોઈ કાયદો નથી જે કોઈ વ્યક્તિને વિદેશમાંથી રદ કરવા માટેની અરજી (quashing application) દાખલ કરતા રોકી શકે કારણ કે તેઓ એક્ટની યોજના તેમજ ભારતની બંધારણ દ્વારા કોઈપણ પીડિતને આપવામાં આવેલા તેમના અધિકારોનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે અને, તેથી, વિદેશમાં હોય તે દરમિયાન અરજી પસંદ કરવામાં આરોપી વ્યક્તિ માટે કોઈ

વાંધો નથી. જોકે, તેઓ એવો જવાબ આપી શક્યા ન હતા કે અરજદાર ભારત આવવા અને પૂછપરછ અને તપાસ માટે પોતાને ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે તૈયાર છે કે નહીં.

૧૩.૮ કે ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર સામે એફઆઈઆર નોંધતા પહેલાં કોઈ પૂર્વ મંજૂરી લેવામાં આવી નથી જે એક્ટની યોજના મુજબ ફરજિયાત છે અને, તેથી, તેમની સામેની આક્ષેપિત એફઆઈઆર બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૧૩.૯ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમે પિટિશનમાં રજૂ કરાયેલા ઈ-મેલ્સની હદ તરફ પણ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું જેના દ્વારા ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદારે તેમના સોલિસિટર્સ મારફતે સંબંધિત તપાસ અધિકારીનો સંપર્ક કર્યો હતો અને અમુક દસ્તાવેજોની માંગણી કરી હતી જે આપલે થયેલા ઈ-મેલ્સ પરથી જોઈ શકાય છે કે ઈ-મેલ્સ મુજબ અરજદારને દસ્તાવેજો પૂરા પાડવામાં આવ્યા ન હતા. જોકે, પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી ત્યારે, ચાર્જશીટના તમામ કાગળો પિટિશન સાથે સામેલ કરવામાં આવ્યા છે અને, તેથી, હાલમાં, પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી તે સમયે, અરજદાર પાસે તેમના વકીલ મારફતે તમામ દસ્તાવેજો હતા.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો સિવાય, મિસ્ટર આઈ. એચ. સૈયદ, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ અથવા વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ દ્વારા અરજદારો વતી અન્ય કોઈ રજૂઆતો કરવામાં આવી ન હતી.

૧૪. કોર્ટનો સમય પૂરો થઈ ગયો હોવાથી, આદેશના આગળના ડિક્ટેશન માટે આ બાબતો આવતીકાલે અર્થાત ૦૧/૧૦/૨૦૨૫ ના રોજ રાખવામાં આવી છે.

તારીખ ૦૧/૧૦/૨૦૨૫ ના રોજ ડિક્ટેટ કરાયેલ આદેશ (ORDER DICTATED ON ૦૧/૧૦/૨૦૨૫)

૧૫. પ્રતિવાદી નંબર ૧ – રાજ્ય માટે હાજર રહેલા મિસ્ટર રોનક રાવલ અને મિસ્ટર તૃપેશ કાઠિરિયા, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર્સ સાથે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે મિસ્ટર મિતેશ અમીન, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૫.૧ કે પિટિશનોના આ જૂથમાં, ચાર્જશીટના કાગળો દ્વારા ઉપલબ્ધ તમામ સામગ્રીને સૂક્ષ્મ રીતે જોવાની કોર્ટ માટે કોઈ આવશ્યકતા નથી કારણ કે કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની પિટિશનમાં, કોર્ટ કોઈ ટ્રાયલ ચલાવી રહી નથી, પરંતુ કોર્ટે સામગ્રી જોઈને પ્રથમદર્શી ગુનો બને છે કે નહીં તે વિશે માત્ર પ્રથમદર્શી નિષ્કર્ષ પર આવવાનું છે. તેથી, સામગ્રીની ચકાસણી જરૂરી નથી અને તે કવાયત ટ્રાયલ કોર્ટ પર છોડવાની જરૂર છે.

૧૫.૨ કે અરજદારો દ્વારા જાતે જ ચાર્જશીટના કાગળોના રૂપમાં રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીને જોતાં, પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો છે તેવા નિષ્કર્ષ પર આવવા માટે પૂરતી સામગ્રી છે, સાથે સાથે એ હકીકત પણ છે કે કોઈ પણ સમયે અરજદારોને કોઈ રાહત મંજૂર કરવામાં આવી ન હતી તેમજ એ હકીકતને ધ્યાનમાં

રાખીને કે ટ્રાયલ ચાર્જ ફ્રેમ કરવાના તબક્કે છે અને ત્રણ વર્ષથી વધુ સમયથી પેન્ડિંગ છે અને, તેથી, રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીને જોતાં, જે સ્ટેટમેન્ટ, વિડીયો સીડી અને પંચનામાના રૂપમાં છે, વર્તમાન અરજદારો સામે પ્રથમદર્શી ગુનો બને છે અને, તેથી, આ કોર્ટ આ પિટિશનો ફગાવી શકે છે.

૧૫.૩ કે જોકે કાઉન્સેલોએ વિવિધ આરોપીઓની ભૂમિકાના સંદર્ભમાં દલીલ કરી છે અને એવું રજૂ કરીને વિવિધ આરોપીઓની ભૂમિકાને અલગ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે કોઈ ચોક્કસ આરોપીએ અમુક હદ સુધી જ ગુનો કર્યો હોવાનું કલ્પિત છે, જેને ગુનો કહી શકાય નહીં, પરંતુ ક્રી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના તબક્કે, માત્ર એટલું જ જોવું જરૂરી છે કે પ્રથમદર્શી ગુનો બને છે કે નહીં અને આ તબક્કે દરેક આરોપીની ભૂમિકા અલગ કરવાની જરૂર નથી અને જે આરોપીઓ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે, તેમણે ડિસ્ચાર્જ (મુક્તિ) માટે અરજી દાખલ કરવી જરૂરી છે જ્યારે એક્ટની જ યોજના મુજબ, દરેક આરોપીની ભૂમિકા અલગ કરવાનું કામ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરી શકાય છે, પરંતુ આ તબક્કે, જ્યારે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હોય અને ગુનો આચરવા વિશે રેકૉર્ડ પર વિશાળ સામગ્રી મૂકવામાં આવી હોય, જ્યાં સુધી દરેક આરોપીના સંદર્ભમાં ચાર્જ ફ્રેમ ન થાય અને જ્યાં સુધી પુરાવા નોંધવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ટ્રાયલ કોર્ટ સિવાય ટ્રાયલ ચલાવ્યા વિના અને પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લીધા વિના, Cr.PC ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ ભૂમિકા અલગ કરવાની બાબત એક્ટની યોજના હેઠળ ગ્રાહ્ય નથી અને, તેથી, આ કોર્ટ ગુનો આચરવા વિશે

અથવા બંને રીતે કોઈ ગુનો થયો નથી તે હકીકત વિશે પ્રથમદર્શી અભિપ્રાય બનાવી શકે છે અને માત્ર તે જ હદ સુધી કલમ ૪૮૨ હેઠળના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

૧૫.૪ જ્યાં સુધી ગુણદોષનો સંબંધ છે, મિસ્ટર અમીને રજૂઆત કરી હતી કે કોર્ટે જે જોવાનું રહે છે તે માત્ર એ હકીકત છે કે કલમ ૩ A પીડિત વ્યક્તિ અથવા ફરીયાદીના સગા દ્વારા ફરીયાદ નોંધવાની જોગવાઈ કરે છે. તે મુજબ, એક મિસ્ટર પ્રવીણભાઈ વસંતભાઈ વસાવા દ્વારા દાખલ કરાયેલી ફરીયાદના આધારે એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી હતી અને ફરીયાદ નોંધાયા પછી, તપાસ દરમિયાન એવું જાણવા મળ્યું હતું કે શરૂઆતમાં, અજીત વસાવાનું ઈસ્લામમાં પરિવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ તેણે મહેન્દ્ર અને રમણ વસાવાનું પરિવર્તન કર્યું હતું અને ત્યારબાદ, તમામ અન્ય લોકોએ સાથે મળીને અન્ય તમામ આરોપીઓ સાથેની મિલીભગતથી ૩૭ પરિવારોના લગભગ ૧૦૦ લોકોને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત કર્યા હતા અને તેમને લાલચ આપીને અને મિથ્યારૂપ રજૂઆત કરીને તેમનો ધર્મ ત્યજી દેવા અને ઈસ્લામ સ્વીકારવા માટે પ્રેરીત કર્યા હતા. તેથી, જોકે ઉક્ત ત્રણ વ્યક્તિઓને ભોગ બનનાર (victims) તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા, વાસ્તવમાં તેઓ આરોપીઓ છે કારણ કે ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થયા પછી, તેઓએ અન્ય લોકોને લાલચ આપી હતી અને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવા માટે પ્રભાવિત કર્યા હતા અને તે જ કારણ છે કે તેમને પણ આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

૧૫.૫ જ્યાં સુધી એક્ટની કલમ ૬ A નો સંબંધ છે જે ત્યારબાદ વર્ષ ૨૦૨૧ માં સુધારવામાં આવી છે, તે એવો વિભાગ છે જે એક્ટમાં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં છે અને, તેથી, તે ભૂતકાળની અસરથી (retrospectively) અમલમાં આવશે અને અન્યથા પણ, ઉક્ત કલમ માત્ર આંતર-ધાર્મિક લગ્નો પૂરતી જ સ્ટે કરવામાં આવી છે અને ઉપરોક્ત કલમ ૬-એ આરોપી વ્યક્તિ પર તેની નિર્દોષતા સાબિત કરવા માટે પુરાવાનો બોજ મૂકે છે. તેથી, આ તબક્કે, જ્યાં સુધી પુરાવા આપીને, આરોપીઓ તેમની નિર્દોષતા પૂરી પાડી ન શકે ત્યાં સુધી. એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદારો સામે પૂરતી સામગ્રી ધરાવતી ચાર્જશીટ દાખલ થયા પછી તેમની સામે કોઈ કેસ બન્યો નથી.

૧૫.૬ કે જ્યાં સુધી મંજૂરી (sanction) નો સંબંધ છે, ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા તારીખ ૨૫/૦૭/૨૦૨૨ ના આદેશ દ્વારા મંજૂરી પહેલેથી જ આપવામાં આવી છે. તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, મિસ્ટર મિતેશ અમીને દિનેશ કુમાર વિરુદ્ધ ચેરમેન, એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, (૨૦૧૨) ૧ SCC ૫૩૨ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, ખાસ કરીને તેના પેરા ૨૯ પર, અને રજૂઆત કરી હતી કે એકવાર મંજૂરી આપવામાં આવ્યા પછી, આવી મંજૂરીની વૈધતા અને કાયદેસરતા એ ટ્રાયલ દરમિયાન ઉઠાવવાનો મુદ્દો છે અને, તેથી, એકવાર આવી મંજૂરી પહેલેથી જ હોય પછી કલમ ૪૮૨ કી.પ્રો.કો. હેઠળની કાર્યવાહીમાં મંજૂરીની વૈધતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવી શકાય નહીં.

૧૫.૭ મંજૂરી વિના કાર્યવાહી શરૂ કરવાના સંબંધમાં, મિસ્ટર મિતેશ અમીને ધ્યાન દોર્યું કે જ્યાં સુધી કોઈ વ્યક્તિ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી કોઈ મંજૂરી આપવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી કારણ કે તે વ્યક્તિની ધરપકડ કરવામાં આવી નથી અને, તેથી, જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદારનો સંબંધ છે, કારણ કે તેઓ ગુનો નોંધાયા પછી ભારતમાં લેન્ડ પાછા થયા નથી, તેથી કોઈ ચાર્જશીટ દાખલ કરવાનો કે મંજૂરીનો પ્રશ્ન જ ઊભો થશે નહીં. જોકે, તેમની સામેની પૂરતી સામગ્રીને ધ્યાનમાં રાખીને અને તેઓ તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યા નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમની સામેનો ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય.

૧૫.૮ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીને રજૂઆત કરી હતી કે વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ (ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ના અરજદાર) અને અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ (ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર) સિવાય, અન્ય તમામ અરજદારો સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેમની સામે પૂરતી સામગ્રી છે અને તેથી, પ્રથમદર્શી કેસ છે અને તેમની સામે ગુનો બને છે અને, તેથી, આ કોર્ટ પિટિશનો ફગાવી શકે છે અને તેમને ટ્રાયલનો સામનો કરવા મોકલી શકે છે.

૧૬. મિસ્ટર રોનક રાવલ અને તૃપેશ કાઠિરિયા, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર્સ સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવે પણ પિટિશનોનો વિરોધ કર્યો હતો અને નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૬.૧ વિલંબના પાસા પર, તેમણે રજૂઆત કરી કે કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૬૮ સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે ગુનો નોંધવા માટેની સમયમર્યાદા (limitation) માત્ર એવા ગુનાઓના કિસ્સામાં જ લાગુ પડશે જેમાં મહત્તમ સજા ૩ વર્ષ સુધીની હોય. વર્તમાન કિસ્સામાં, અરજદારો સામે નોંધાયેલા ગુનામાં સજા થાય છે જે ૧૦ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય છે અને, તેથી, સમયમર્યાદાનો પ્રશ્ન આવશે નહીં.

૧૬.૨ મંજૂરીના પાસા પર, તેમણે રજૂઆત કરી કે મંજૂરી આપવાનો પ્રશ્ન ચાર્જશીટ દાખલ થયા પછી જ ઊભો થશે અને તો જ, કેસ ચલાવવામાં આવ્યો છે તેમ કહી શકાય. કે જ્યાં સુધી કોઈ વ્યક્તિની ધરપકડ ન થાય ત્યાં સુધી, ચાર્જશીટ દાખલ કરવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી અને, તેથી, એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદારો, અર્થાત, વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ (કિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ના અરજદાર) અને અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ્લા (કિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર) ના સંદર્ભમાં કોઈ મંજૂરી નથી કારણ કે મિસ્ટર ફેફડાવાલાની ક્યારેય ધરપકડ કરવામાં આવી નથી અને વર્યાવા અબ્દુલ વહાબને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આગોતરા જામીન મંજૂર કરવામાં આવ્યા પછી, તપાસ ચાલુ છે અને યોગ્ય રિપોર્ટ અથવા ચાર્જશીટ ખૂબ ટૂંક

સમયમાં દાખલ કરવામાં આવશે. જોકે, તેમની સામે ઉપલબ્ધ સામગ્રીને ધ્યાનમાં લેતા, ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય.

૧૬.૩ મિસ્ટર દવેએ લાલચ અને કન્વર્ટની વ્યાખ્યા વાંચી અને કલમ ૩ ની ભાષા પર આધાર રાખ્યો જે જોગવાઈ કરે છે કે કોઈ પણ વ્યક્તિ સીધી રીતે અથવા અન્યથા, બળના ઉપયોગ દ્વારા અથવા લાલચ દ્વારા (અથવા કોઈ છેતરપિંડીના માધ્યમો દ્વારા) એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં કોઈ વ્યક્તિનું ધર્મ પરિવર્તન કરશે નહીં કે પરિવર્તન કરવાનો પ્રયાસ કરશે નહીં કે કોઈ વ્યક્તિ આવા ધર્મ પરિવર્તનમાં મદદગારી કરશે નહીં. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે વર્ચાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ (ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ના અરજદાર) અને અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ (ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર) નું કૃત્ય ખાસ કરીને 'અન્યથા' ની શ્રેણીમાં આવશે કારણ કે જો એવી દલીલ કરવામાં આવે કે તેઓ એવી વ્યક્તિ હતા જેમણે અમુક નાણાકીય સહાય અને અન્ય લાભો પૂરા પાડ્યા હતા, તો પણ તે હજુ પણ હિન્દુ હોય તેવી વ્યક્તિઓને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવા માટે પ્રભાવિત કરશે કે જો તેઓ ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થશે, તો તેમને આ લાભો મળશે અને તેથી, તેમની સામે લાલચ એ એક સતત પ્રક્રિયા છે કારણ કે ધર્મ પરિવર્તન એ એક સતત પ્રક્રિયા છે જે લોકોને તે ધર્મમાં પરિવર્તિત થવા માટે પ્રભાવિત કરી શકે છે. તેથી, ઉપરોક્ત હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યાં સુધી પુરાવા આપીને એવું સાબિત ન થાય કે ઉપરોક્ત કૃત્ય કલમ

૩ ના દાવરામાં આવશે નહીં, ત્યાં સુધી તે વ્યક્તિઓને આરોપી કહી શકાય. એક્ટની કલમ ૬ A મુજબ, તેમની નિર્દોષતા સાબિત કરવાનો બોજ આરોપી વ્યક્તિઓ પર છે. તેથી, ઉપરોક્ત પાસું પુરાવાનો વિષય હોવાથી, આ તબક્કે, જ્યારે તે વ્યક્તિઓ સામે પૂરતી સામગ્રી હોય અને જ્યારે બચાવ પક્ષ દ્વારા પણ કોઈ સ્પષ્ટ સ્વીકૃતિ ન હોય કે તેમની સામે જે આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તે ધર્મ પરિવર્તન પછીનો છે અને, તેથી, તે એક્ટની કલમ ૩ ના દાવરા અને અવકાશમાં આવશે નહીં. ઉપરોક્ત હકીકતો પુરાવા આપીને નક્કી કરવાની જરૂર છે અને, તેથી, તે અરજદારો અંગેની પિટિશનો ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં.

૧૬.૪ જ્યાં સુધી પૂર્વ મંજૂરી ન મળવા અંગે અથવા સંબંધિત ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલી મંજૂરી યોગ્ય મંજૂરી કહી શકાય કે નહીં તે અંગેની દલીલનો સંબંધ છે, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવે રજૂઆત કરી હતી કે તે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટની વિવેકબુદ્ધિ પર છોડી દેવું જોઈએ જેને ટ્રાયલ દરમિયાન ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે અને આ તબક્કે, મંજૂરીની વૈધતા ચકાસી શકાય નહીં. વિદ્વાન પીપી મિસ્ટર દવેએ ફરીયાદી, રાજુભાઈ @ અનિલભાઈ દયહાલભાઈ સોલંકી (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૨૭), ધર્મેશભાઈ ચિતુભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૨૮), વિજયભાઈ ધીરજભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૨૯), યોગેશભાઈ બુધાભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૦), ઉદેસંગ જેસંગભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૧), વિજયભાઈ ચંદુભાઈ આર્યા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર

૩૨), રાજેશભાઈ અરવિંદભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૩), અરવિંદ વસંતભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૪), જગદીશ વસંતભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૫), પંજાભાઈ રાણિયાભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૬), અર્જુનભાઈ દલસુખભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૭), અનિલભાઈ પંચિયા વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૮), મુકેશભાઈ દિલીપભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૩૯), રોહિતભાઈ રમેશભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૪૦), અશ્વિન ધીરજભાઈ વસાવા (ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી નંબર ૪૧) ના નિવેદનો પર આધાર રાખ્યો હતો. ઉપરોક્ત નિવેદનો પર આધાર રાખીને, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે તે અરજદારો સામે સ્પષ્ટપણે પ્રથમદર્શી કેસ સ્થાપિત કરશે કે જે કલમો હેઠળ ગુનો નોંધાયેલ છે તેને ધ્યાનમાં રાખીને તેમના દ્વારા ગુનો આચરવામાં આવ્યો છે. જ્યાં સુધી અરજદારો વતી કરવામાં આવેલી આ રજૂઆતનો સંબંધ છે કે નિવેદનો સ્ટીરિયોટાઈપ છે, મિસ્ટર દવે રજૂઆત કરી હતી કે તપાસ અધિકારીએ સાક્ષીઓના નિવેદનો જેમ છે તેમ નોંધ્યા છે અને તપાસ દરમિયાન તપાસ અધિકારી માટે સાક્ષીઓના નિવેદનોમાં સુધારો કરવા અથવા તેને ટ્વિસ્ટ કરવા માટે કોઈ અવકાશ નથી. જો સાક્ષીઓએ સ્ટીરિયોટાઈપ નિવેદનો આપ્યા હોય, તો તેને માત્ર પુરાવા આપવાના સમયે જ ચકાસી શકાય છે અને આ તબક્કે, જ્યાં સુધી તે સાક્ષીઓ ચોક્કસપણે એ હકીકતનો ઇનકાર ન કરે કે તેમણે આવું કોઈ નિવેદન આપ્યું નથી, આ કોર્ટ ટ્રાયલમાં હસ્તક્ષેપ કરી શકે નહીં કારણ કે આજ દિન સુધી, સાક્ષીઓમાંના કોઈ પણ કોર્ટ સમક્ષ એવું કહેવા આગળ આવ્યા નથી

કે IO દ્વારા નોંધાયેલા તેમના નિવેદનો સાચા ન હતા અને IO એ ફિસ્ટેડ નિવેદન નોંધ્યું છે. તેથી, જ્યારે સાક્ષીઓના નિવેદનોને કોઈ પડકાર નથી, ત્યારે આ તબક્કે તે નિવેદનો પર અવિશ્વાસ કરવાનું આ કોર્ટ માટે કોઈ કારણ નથી. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે જો લોકોને ચોક્કસ ધર્મમાં પરિવર્તિત કરવા માટે આરોપીઓ દ્વારા સમાન મોડસ ઓપરેન્ડી (modus operandi) અપનાવવામાં આવી હતી, તો કુદરતી રીતે, તમામ સાક્ષીઓ લગભગ સમાન અથવા સમાન રીતે આખી ઘટનાનું વર્ણન કરશે અને, તેથી, તેમને જે બન્યું છે તેના કોઈ નવીન વર્ણન માટે કોઈ કારણ નથી. તેનાથી વિપરીત, તે ફરીયાદપક્ષના કેસને મજબૂત બનાવે છે કે તમામ નિવેદનો સમાન છે.

૧૬.૫ અંતમાં, મિસ્ટર દવેએ રજૂઆત કરી કે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૨૦-B હેઠળ ગુનો નોંધાયેલ છે તે હકીકત તેમજ અરજદારો સામે એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે તેઓએ લોકોને ચોક્કસ ધર્મમાં પરિવર્તિત કરવા માટે મોટું દેશવ્યાપી ષડયંત્ર ઘડ્યું છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, તે ષડયંત્રને આગલા સ્તર પર લઈ જવા અને સફળ થવા માટે દરેક વ્યક્તિએ અલગ ભૂમિકા ભજવવાની હોય છે અને, તેથી, દરેક આરોપીની ભૂમિકા માત્ર ટ્રાયલના તબક્કે જ ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે અને આ તબક્કે, તેને સંયુક્ત રીતે ષડયંત્ર તરીકે જ જોવાની જરૂર છે અને, તેથી, આ કોર્ટ કોઈપણ અરજદારોના સંદર્ભમાં તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકશે નહીં કારણ કે ટ્રાયલના તબક્કે જ દરેક આરોપીઓની ભૂમિકા અને ભૂમિકાનું અલગાવ એ પુરાવાનો વિષય છે.

૧૭. પ્રતિવાદી નંબર ૨ માટે મિસ્ટર હર્ષેશ કાક્કડ અને મિસ્ટર ચશ જે. પટેલ અને મિસ યોગિની પરીખની સહાય સાથે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર મૌલિન રાવલે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૭.૧ કે સામેલ મુદ્દો એ અરજદારો દ્વારા કથિત રીતે આચરવામાં આવેલો ખૂબ જ ગંભીર ગુનો છે અને તેમણે અરજદારો દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ષડયંત્રના સંદર્ભમાં અંતિમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરવા માટે અલગ-અલગ ભૂમિકાઓ ભજવીને સંયુક્ત રીતે ગુનો કર્યો છે.

૧૭.૨ મિસ્ટર રાવલે સીડી રેકૉર્ડિંગના પંચનામા પર આધાર રાખ્યો હતો જે તપાસ દરમિયાન નોંધવામાં આવ્યો હતો જેમાં આરોપી મિસ્ટર કાયવાવાળા ઈસ્લામનો પ્રચાર કરતા અને હિન્દુ ધર્મ વિરુદ્ધ નફરતભર્યું ભાષણ (hate speech) આપતા જોવા મળે છે. જો ધર્મ પરિવર્તન ફરીયાદી પર દબાણ લાવીને અને નફરતભર્યા ભાષણ દ્વારા થયું હોય, તો તેને માન્ય ધર્મ પરિવર્તન કહી શકાય નહીં અને, તેથી, વિદેશી ભંડોળ અને વિવિધ ઓફરના સંદર્ભમાં લાલચના આધારે ગુનો થયો હોવાનું કહી શકાય. તેના પરિણામે ૩૭ હિન્દુ પરિવારોના ૧૦૦ લોકોનું ઈસ્લામમાં પરિવર્તન થયું છે અને, તેથી, ગુનાની સંવેદનશીલ પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ ચલાવવી જરૂરી છે અને પુરાવા આપ્યા વિના, માત્ર નિવેદનોના આધારે, જે અન્યથા પણ પ્રથમદર્શી ગુનો બનાવશે, આ તબક્કે અરજદારો દ્વારા માંગવામાં આવેલી રાહતો ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં અને મંજૂર કરી શકાય નહીં.

૧૭.૩ મિસ્ટર રાવલે નીહારીકા ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય, (૨૦૨૧) ૧૯ SCC ૪૦૧ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, ખાસ કરીને, પેરા ૧૦.૬ અને ૧૦.૭ પર, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે કલમ ૪૮૨ Cr.PC હેઠળ રદ કરવા માટેની પિટિશનના અવકાશને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કોર્ટ અરજદારોની તરફેણમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકશે નહીં કારણ કે રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીને ધ્યાનમાં રાખીને અને ગુનાની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારોને ટ્રાયલનો સામનો કરવો જરૂરી છે અને જ્યારે ચાર્જશીટના કાગળોના રૂપમાં તેમની સામે પૂરતી સામગ્રી ઉપલબ્ધ હોય અને જ્યારે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય, ત્યારે આ તમામ પિટિશનો ફગાવી દેવી જોઈએ.

૧૭.૪ વર્ષ ૨૦૦૬ થી ૨૦૨૧ સુધી આચરવામાં આવેલા ગુના માટે મોડેથી ફરીયાદ નોંધાવવા અંગેના અરજદારોના વિદ્વાન વકીલના આક્ષેપનો વિરોધ કરતા અને ફરીયાદી વર્ષ ૨૦૨૧ સુધી મૌન રહ્યા અને એફઆઈઆર માત્ર ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ જ નોંધવામાં આવી છે, ફરીયાદીના કૃત્યને વાજબી ઠેરવતા, મિસ્ટર રાવલે રજૂઆત કરી કે ૨૦૨૧ ના સુધારા અધિનિયમના આધારે, ફરીયાદ નોંધવાનો તે અધિકાર પીડિત પક્ષને અથવા તેના પ્રથમ સગાને આપવામાં આવ્યો છે. અહીં, વર્તમાન કિસ્સામાં, વર્તમાન અરજદાર પોતે જ ભોગ બનનાર (victim) કહી શકાય અને, તેથી, તેઓ પીડિત પક્ષ છે અને, તેથી, એક્ટની સુધારેલી કલમ ૩ A ના અમલીકરણના આધારે, જે આ કોર્ટની

ડિવિઝન બેંચ દ્વારા સ્ટે કરવામાં આવી નથી, ફરીયાદીએ ભૂતકાળમાં આચરવામાં આવેલા ગુના સામે પણ એફઆઈઆર નોંધવાનો અધિકાર મેળવ્યો છે. તેથી, એક્ટની કલમ ૩ સાથે વાંચવામાં આવે તો તે સતત ગુનો હોવાના કારણે, ફરીયાદીના એફઆઈઆર નોંધવાના કૃત્યને મોડેથી કહી શકાય નહીં. મિસ્ટર રાવલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે તપાસ દરમિયાન, એવું જાણવા મળ્યું છે કે અરજદારને કેટલાક લોકો દ્વારા પરિવર્તિત કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તેઓ અન્ય વ્યક્તિઓને પરિવર્તિત કરવામાં પણ નિમિત્ત બન્યા હતા, એવું કહી શકાય નહીં કે એફઆઈઆરનો અવકાશ માત્ર ફરીયાદીના કેસ પૂરતો જ મર્યાદિત હોવો જોઈએ કારણ કે તપાસ દરમિયાન એવું જાણવા મળ્યું છે કે વર્તમાન ફરીયાદી એકલા જ ષડયંત્રના ભોગ બન્યા નથી, પરંતુ અન્ય પીડિતો પણ છે અને, તેથી, સમગ્ર મુદ્દાની યોગ્ય રીતે તપાસ કરવામાં આવી છે અને, તેથી, પિટિશનો ફગાવીને અરજદારોને ટ્રાયલનો સામનો કરવા મોકલવા જરૂરી છે.

૧૭.૫ મિસ્ટર રાવલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે ગૂગલ મુજબ 'ઈમાન' શબ્દનો ચોક્કસ અર્થ મેળવવાનો પ્રયાસ કરતાં, તેનો અર્થ 'ઈમાન' (અથવા ઈમાન) અરબી શબ્દ છે. ઇસ્લામિક સંદર્ભમાં, તે ખાસ કરીને ભગવાન, તેમના સંદેશવાહકો, તેમના પુસ્તકો, અદ્રશ્ય, ન્યાયના દિવસ અને દૈવી હુકમની વિશ્વાસુની દ્રઢ માન્યતા અને સ્વીકૃતિનો સંદર્ભ આપે છે. આ શબ્દ ઊંડી આધ્યાત્મિક ખાતરી અને અખંડિતતા પણ સૂચવે છે અને મુસ્લિમ સંસ્કૃતિઓમાં એક લોકપ્રિય નામ છે. 'ઈમાન' ની ઉપરોક્ત વ્યાખ્યાનો સંદર્ભ આપીને, મિસ્ટર

રાવલે રજૂઆત કરી કે અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ
(CRMA નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર) જેઓ સીડીમાં એક સભાને
સંબોધતા જોવા મળે છે તેઓ એ હકીકતથી વાકેફ હતા કે તેમના ફંડિંગના કારણે
ધર્મ પરિવર્તન થયું છે અને, તેથી, સીડીમાં રેકૉર્ડ કરાયેલ મિસ્ટર ફેફડાવાલાનું
ઉપરોક્ત ભાષણ પ્રથમદર્શી રીતે દર્શાવશે કે મિસ્ટર ફેફડાવાલા દ્વારા વિદેશી
ભંડોળ દ્વારા લાલચના આધારે ધર્મ પરિવર્તન થયું છે અને, તેથી, મિસ્ટર
ફેફડાવાલા સામે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય.

૧૭.૬ મિસ્ટર રાવલે ત્યારબાદ રજૂઆત કરી કે વર્તમાન અરજદારો સામે
ભારતીય દંડ સંહિતાની વિવિધ કલમો તેમજ અત્યાચાર નિવારણ અધિનિયમ
હેઠળ ગુનો નોંધાયેલ છે અને, તેથી, કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની
સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, આ કોર્ટે સમગ્ર ગુનાને સમગ્ર રીતે જોવાની
જરૂર છે અને માત્ર કોઈ ચોક્કસ એક્ટની ચોક્કસ કલમ કે કલમોના પ્રકાશમાં
નહીં. ઉપરોક્ત અલગાવ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ચાર્જ ફેમ કરવાના તબક્કે અથવા
પુરાવા આપ્યા પછી ટ્રાયલના તબક્કે ગ્રાહ્ય છે. તેથી, આ કોર્ટ દ્વારા આ તબક્કે
જે જોવાનું રહે છે તે માત્ર એ વિચારવાનું છે કે શું કોર્ટ પાસે ઉપલબ્ધ સામગ્રી પોતે
ગુનો બનાવે છે કે નહીં. કારણ કે જો આ કોર્ટે ઉપરોક્ત કાનૂની જોગવાઈના
દાયરાથી આગળ વધે છે, તો તે કિસ્સામાં, કોર્ટે મામલાના ગુણદોષને સ્પર્શ
કરવો પડશે અને તે કિસ્સામાં, એવી સંભાવના છે કે ટ્રાયલ બંને રીતે પ્રભાવિત
થઈ શકે છે અને, તેથી, આ કોર્ટ કલમ ૪૮૨ હેઠળની તેની સત્તાઓના

ઉપયોગને માત્ર એ તપાસવાની હદ સુધી મર્યાદિત રાખી શકે છે કે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય કે નહીં.

૧૭.૭ મિસ્ટર રાવલે નાદિરખાન બાબાખાન નવાબખાન પઠાણ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૪ (૧) GLH પૃષ્ઠ ના કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, ખાસ કરીને તેના ફક્ત ૧૪ અને ૧૫ પર, અને રજૂઆત કરી હતી કે જ્યાં સુધી કોઈ વ્યક્તિ તપાસમાં સહકાર આપતી નથી અને જ્યાં સુધી તેની ધરપકડ કરવામાં આવતી નથી, ત્યાં સુધી તપાસ આગળ વધી શકતી નથી અને જ્યાં સુધી તપાસ આગળ વધતી નથી, ત્યાં સુધી તે વ્યક્તિ સામે કોઈ પુરાવા મળશે નહીં અને, તેથી, જ્યાં સુધી કોઈ વ્યક્તિ તપાસમાં સહકાર આપતી નથી અથવા તપાસમાં સહકાર આપવાની ખાતરી આપતી નથી, આ કોર્ટ તે વ્યક્તિને કોઈ રાહત આપી શકશે નહીં. ઉપરોક્ત રજૂઆત ખાસ કરીને મિસ્ટર ફેફ્ડાવાલા દ્વારા દાખલ કરાયેલી પિટિશનના સંદર્ભમાં કરવામાં આવી હતી જેમણે આગોતરા જમીન માટે કોઈ અરજી ન કરવાનું પસંદ કર્યું છે અને રદ કરવા માટેની આ પિટિશનમાં કોઈ રાહત મંજૂર કરવામાં આવી ન હોવા છતાં અને તારીખ ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ ગુનો નોંધાયા પછી ઉક્ત અરજદાર ભારતીય જમીન પર લેન્ડ થયા નથી અને તપાસમાં સહકાર આપવાની ઈચ્છા પણ દર્શાવી નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, મિસ્ટર રાવલના જણાવ્યા મુજબ, તેમને કોઈ રક્ષણ આપવાની જરૂર નથી અને એફઆઈઆર નોંધાયા પછીના તેમના

આચરણને જોતાં ગુણદોષ પર વિચાર કર્યા વિના જ તેમની પિટિશન પણ ફગાવી દેવી જોઈએ.

૧૭.૮ મિસ્ટર રાવલે અરજદાર મિસ્ટર ફેફડાવાલાના સોલિસિટર અને પોલીસ ઓથોરિટી વચ્ચે આપલે થયેલા ઈ-મેલ્સની હદ તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું, જેમાં ૨૪/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ પોલીસ ઓથોરિટી દ્વારા આપવામાં આવેલા જવાબ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ચોક્કસપણે જણાવાયું હતું કે ગુનો નોંધાયા પહેલાં, અરજદારે ૨૫ વખત ભારતની મુલાકાત લીધી છે અને, તેથી, પોલીસ ઓથોરિટીએ ઉપરોક્ત આરોપી વ્યક્તિઓને ભારતમાં આવવા અને તેમનો સહકાર આપીને તપાસમાં ભાગ લેવા માટે દબાણ કર્યું હતું. જોકે, અરજદાર ત્યારબાદ એક પણ વાર ભારત આવ્યા નથી અને તેથી, તેમના આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને, મિસ્ટર ફેફડાવાલા દ્વારા દાખલ કરાયેલી પિટિશન ગુણદોષ પર વિચાર કર્યા વિના જ માત્ર તેમના આચરણના આધારે ફગાવી દેવામાં આવે.

૧૮. મિસ્ટર અતીત ડી. ઠાકોર, પાર્થિવ એ. ભટ્ટ, મહર્ષિ પટેલ, અલ્કેશ એન. શાહ અને મિસ્ટર પ્રીતેશ ખંભોળજા સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર આર. સી. કોડેકરે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

૧૮.૧ તેમણે જપાની સાહૂ વિરુદ્ધ ચંદ્રશેખર મોહંતી, (૨૦૦૭) ૭ SCC ૩૯૪ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો અને

રજૂઆત કરી હતી કે ગુનાની ગંભીરતાને ધ્યાનમાં રાખીને જેના માટે ૧૦ વર્ષની સજા પૂરી પાડવામાં આવી છે, ગુનો મોડેથી નોંધાયો હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૧૮.૨ તેમણે ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૮૩૪/૨૦૨૫ માં અપાયેલા તારીખ ૨૯/૦૪/૨૦૨૫ ના પુનીત બેરીવાલા વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એનસીટી ઓફ દિલ્હી ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, ખાસ કરીને ફકરા ૩૬ થી ૪૦ પર અને રજૂઆત કરી હતી કે એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે ૩ વર્ષથી વધુની કેદથી શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે એફઆઈઆર નોંધવામાં વિલંબ એ ફોજદારી તપાસને રોકવાનો આધાર બની શકે નહીં. વિલંબ માત્ર ત્યારે જ મહત્વ પ્રાપ્ત કરશે જ્યારે ફરીયાદી વાજબી સ્પષ્ટતા આપવામાં નિષ્ફળ જાય અને સ્પષ્ટતા વાજબી છે કે નહીં, તે માત્ર પુરાવા નોંધ્યા પછી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા જ નક્કી કરવાનું રહે છે. ઉપરોક્ત રજૂઆત કરીને, મિસ્ટર કોડેકરે રજૂઆત કરી કે એપ્રિલ ૨૦૨૧ માં જ કલમ ૩-એ માં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને એફઆઈઆર ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધવામાં આવી હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને એફઆઈઆર નોંધવામાં કોઈ વિલંબ નથી. જોકે, જો વિલંબના દ્રષ્ટિકોણથી આ બાબત પર વિચાર કરવામાં આવે તો પણ, વિલંબના પાસાને ટ્રાયલ કોર્ટ પર છોડવું જરૂરી છે અને આ કોર્ટ એકંદરે હકીકતો અને સંજોગો અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીને જોયા વિના માત્ર વિલંબના આધારે કાર્યવાહી રદ કરી શકે નહીં કે સ્ટે આપી શકે નહીં. મિસ્ટર ફેડાવાલા સામે ભૂતકાળના ગુનાઓ નોંધાયેલા છે કારણ કે ઈસ્લામમાં લોકોને પરિવર્તિત કરવા માટે વિદેશી

ભંડોળના સંદર્ભમાં એસઓજી પોલીસ સ્ટેશન, વડોદરા ખાતે તારીખ ૨૪/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ તેમની સામે પ્રથમ એફઆઈઆર સી.આર. નંબર ૧૩/૨૦૨૧ નોંધાયેલી છે અને તેમને ભગોડા (absconding) જાહેર કરવામાં આવ્યા છે અને, તેથી, તેમના એકંદર આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને, મિસ્ટર ફેફડાવાલાની તરફેણમાં કોઈ રાહત મંજૂર કરવામાં ન આવે.

૧૮.૩ અંતમાં, મિસ્ટર કોડેકરે રજૂઆત કરી કે મિસ્ટર ફેફડાવાલાને પૂરતી તકો આપવામાં આવી હતી અને તેમને કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૧ હેઠળ નોટિસ/સમન્સ પણ બજાવવામાં આવ્યો હતો. જોકે, ઉપરોક્ત હકીકત હોવા છતાં, તેમણે ગેરહાજર રહીને તપાસમાં સહકાર ન આપવાનું પસંદ કર્યું છે અને, તેથી, પિટિશનો ફગાવી દેવી જોઈએ.

૧૯. મેં સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરના દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યું છે. મને જણાયું કે જોકે ગુનો વર્ષ ૨૦૨૧ માં સુધારા પહેલાં થયો હતો, જોકે, ગુનો ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધાયેલ છે અને, તેથી, અરજદારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલો દ્વારા કરવામાં આવેલી પ્રથમ અને અગ્રણી રજૂઆત ગુનો નોંધવામાં વિલંબના સંદર્ભમાં હતી અને, તેથી, હું વિલંબના પાસા સાથે વ્યવહાર કરવા માંગુ છું કે ગુનો નોંધવામાં કોઈ વિલંબ છે કે નહીં અને શું આ કોર્ટ દ્વારા આવા વિલંબ પર વિચાર કરી શકાય કે નહીં અને વિલંબના કારણે એફઆઈઆર નોંધવી અને તે પછીની તમામ આગળની પરિણામી કાર્યવાહી દૂષિત થશે કે નહીં.

અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની બીજી દલીલ ફરીયાદીના લોકસ (locus) ના સંદર્ભમાં હતી અને શું આવી એફઆઈઆર નોંધવાનો અવકાશ માત્ર વર્તમાન અરજદાર પૂરતો જ મર્યાદિત હોવો જોઈએ કે પછી IO તેના દાયરામાં અન્ય વ્યક્તિઓને પણ આરોપી તરીકે દર્શાવી શકે જેમાં પોતાના ધર્મ પરિવર્તનના સંદર્ભમાં ફરીયાદી દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી એફઆઈઆરના આધારે અરજદારોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

૨૦. ઉપરોક્ત દલીલોના જવાબ આપવા માટે, મને પહેલા વિલંબના પાસા સાથે વ્યવહાર કરવા દો. તે પહેલાં, એ નોંધવું યોગ્ય રહેશે કે ૨૦૨૧ નો સુધારેલો અધિનિયમ તારીખ ૨૨/૦૫/૨૦૨૧/૦૪/૦૬/૨૦૨૧ થી અમલમાં આવ્યો હતો અને એફઆઈઆર ૧૫/૧૧/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધવામાં આવી હતી. અગાઉના ફકરાઓમાં ચર્ચા કર્યા મુજબ, જ્યારે એક્ટમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧૦૩૦૪/૨૦૨૧ અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧૦૩૦૫/૨૦૨૧ મારફતે આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ એક્ટની બંધારણીય વૈધતા દાખલ કરવામાં આવી હતી તે પડકારનો વિષય હતો. પરંતુ આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચે માત્ર આંતર-ધાર્મિક લગ્નના સંદર્ભમાં જ કલમ ૩, ૪, ૪A થી ૪C, ૫, ૬ અને ૬A ની જોગવાઈઓને સ્ટે આપી છે અને અન્ય તમામ હેતુઓ માટે, એક્ટ અમલમાં રહ્યો છે. એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે આક્ષેપિત એફઆઈઆર દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપો આંતર-ધાર્મિક લગ્નના સંદર્ભમાં નથી, પરંતુ દબાણ અને લાલચ દ્વારા

હિન્દુમાંથી મુસ્લિમમાં લોકોના ધર્મ પરિવર્તનના સંદર્ભમાં છે. તેથી, સુધારેલા અધિનિયમ દ્વારા સુધારેલી કલમ ૩ A ને ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે. એક્ટની કલમ ૩ અને ૩ A નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૩. બળપૂર્વક ધર્મ પરિવર્તન પર પ્રતિબંધ:
કોઈપણ વ્યક્તિ બળના ઉપયોગ દ્વારા અથવા લાલચ આપીને (અથવા કોઈ છેતરપિંડીના માધ્યમો દ્વારા) સીધી રીતે કે અન્યથા, કોઈપણ વ્યક્તિનું એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં ધર્મ પરિવર્તન કરશે નહીં કે પરિવર્તન કરવાનો પ્રયાસ કરશે નહીં કે કોઈ વ્યક્તિ આવા ધર્મ પરિવર્તનમાં મદદગારી કરશે નહીં."

"૩ A. ફરીયાદ નોંધાવવી:
કોઈપણ પીડિત વ્યક્તિ, તેના માતાપિતા, ભાઈ, બહેન અથવા લોહી, લગ્ન અથવા દત્તક વિધાન દ્વારા સંકળાયેલી અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ આ એક્ટ હેઠળ આચરવામાં આવેલા ગુના માટે અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા પોલીસ સ્ટેશનમાં ફર્ટ ઈન્ફોર્મેશન રિપોર્ટ (એફઆઈઆર) નોંધાવી શકે છે."

૨૧. ૨૦૦૩ નો અણસુધારેલો અધિનિયમ એક્ટ હેઠળ ગુનો નોંધવા માટેની પદ્ધતિ પૂરી પાડે છે જેમાં કલમ ૬ એક્ટ હેઠળના ગુના માટે કેસ ચલાવવાની જોગવાઈ કરે છે, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૬. ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટની મંજૂરીથી કેસ ચલાવવો:
આ એક્ટ હેઠળના ગુના માટે કોઈ કેસ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટની અથવા તેમના દ્વારા તે પતી અધિકૃત કરવામાં આવે તેવા સબ-ડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટના હોદ્દાથી

નીચેના ન હોય તેવા અન્ય કોઈપણ સત્તાધિકારીની પૂર્વ મંજૂરી (sanction) સિવાય ચલાવવામાં આવશે નહીં."

૨૨. કલમ ૩ A ના અવલોકન પરથી, તે સ્પષ્ટપણે દર્શાવશે કે તે એક્ટની કલમ ૩ માં દર્શાવેલ પરિબલોના કારણે થયેલા ધર્મ પરિવર્તનના સંદર્ભમાં એફઆઈઆર કોણ નોંધાવી શકે તે વિશે ખાસ જોગવાઈ કરે છે અને કલમ ૩ A જોગવાઈ કરે છે કે કોઈપણ પીડિત વ્યક્તિ, તેના માતાપિતા, ભાઈ, બહેન અથવા લોહી, લગ્ન અથવા દત્તક વિધાન દ્વારા સંકળાયેલી અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ એક્ટ હેઠળ આચરવામાં આવેલા ગુના માટે અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા પોલીસ સ્ટેશનમાં ફર્સ્ટ ઇન્ફોર્મેશન રિપોર્ટ નોંધાવી શકે છે. કલમ ૩ A ના અવલોકન પરથી, તે દર્શાવશે કે તે ભૂતકાળમાં આચરવામાં આવેલા ગુનાના સંદર્ભમાં છે. તેથી, જ્યારે કલમ ૩ A હેઠળ ગુનો નોંધવા માટે એક્ટ હેઠળ કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત નથી, સિવાય કે કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૬૮ જે ગુનો નોંધવા માટેની સમયમર્યાદા પૂરી પાડે છે, સમયમર્યાદાના મુદ્દા પર વિચાર કરવો જરૂરી છે. કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૬૮ નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૪૬૮. સમયમર્યાદાનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી સંજ્ઞાન લેવા પર બાધ.

(૧) આ કોડમાં અન્યત્ર પૂરી પાડવામાં આવેલ સિવાય, કોઈ કોર્ટ સમયમર્યાદાનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી, પેટા-કલમ (૨) માં નિર્દિષ્ટ શ્રેણીના ગુનાનું સંજ્ઞાન લેશે નહીં.

(૨) સમયમર્યાદાનો સમયગાળો રહેશે:

- (a) છ મહિના, જો ગુનો માત્ર દંડથી શિક્ષાપાત્ર હોય;
- (b) એક વર્ષ, જો ગુનો એક વર્ષથી વધુ ન હોય તેવી મુદત માટેની કેદથી શિક્ષાપાત્ર હોય;
- (c) ત્રણ વર્ષ, જો ગુનો એક વર્ષથી વધુ પરંતુ ત્રણ વર્ષથી વધુ ન હોય તેવી મુદત માટેની કેદથી શિક્ષાપાત્ર હોય.
- (૩) [આ કલમના હેતુઓ માટે, એકસાથે ચલાવી શકાય તેવા ગુનાઓના સંદર્ભમાં સમયમર્યાદાનો સમયગાળો, જે ગુનો વધુ ગંભીર સજાથી અથવા, જે કિસ્સામાં હોય તે મુજબ, સૌથી ગંભીર સજાથી શિક્ષાપાત્ર હોય તેના સંદર્ભમાં નક્કી કરવામાં આવશે.]"

૨૩. ઉપરોક્ત કલમ દર્શાવશે કે જો કોઈપણ ગુના માટે સજા ૩ વર્ષથી વધુ હોય, તો તે કિસ્સામાં, કલમ ૪૬૮ લાગુ પડશે નહીં અને આવો ગુનો કોઈપણ તબક્કે નોંધી શકાય છે. વધુમાં, જો રાજ્ય અને પ્રોસિક્યુશન માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત રજૂઆત, જપાની સાહૂ વિરુદ્ધ ચંદ્રશેખર મોહંતી (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો નિર્ણય કે જેમાં પેરા ૧૪ માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે: "૧૪. ફોજદારી ન્યાયનો સામાન્ય નિયમ એ છે કે 'ગુનો ક્યારેય મરતો નથી' (a crime never dies). આ સિદ્ધાંત સુપ્રસિદ્ધ સૂત્ર 'nullum tempus aut locus occurrit regi' (ગુનેગારો સામેની કાર્યવાહીમાં તાજ માટે સમયનો વિલંબ એ કોઈ બાધ નથી) માં પ્રતિબિંબિત થાય છે. લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩

ફોજદારી કાર્યવાહીને લાગુ પડતો નથી જ્યાં સુધી તે અસર માટે સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ જોગવાઈઓ ન હોય, ઉદાહરણ તરીકે, એક્ટની કલમ ૧૧૪, ૧૧૫, ૧૩૧ અને ૧૩૨. આ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે ફોજદારી ગુનો રાજ્ય અને સમાજ વિરુદ્ધનો ગુનો ગણાય છે ભલે તે કોઈ ટાંઢાળી વિરુદ્ધ આચરવામાં આવ્યો હોય. સામાન્ય રીતે, ગંભીર ગુનાઓમાં, પ્રોસિક્યુશન રાજ્ય દ્વારા શરૂ કરવામાં આવે છે અને કાયદાની અદાલત પાસે માત્ર વિલંબના આધારે પ્રોસિક્યુશનને ફેંકી દેવાની કોઈ સત્તા નથી. કાયદાની અદાલતનો સંપર્ક કરવામાં માત્ર વિલંબ એ પોતે કેસ ફગાવી દેવાનો આધાર બનશે નહીં ભલે તે આખરી ચુકાદા સુધી પહોંચવામાં એક સંબંધિત સંજોગ હોઈ શકે."

૨૪. તાજેતરમાં પણ, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પુનીત બેરીવાલા વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એનસીટી ઓફ દિલ્હી (સુપ્રા) ના કેસમાં પેરા ૩૬ થી ૪૦ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"વર્તમાન એફઆઈઆર રદ કરવા માટે વિલંબ એ આધાર બની શકે નહીં ૩૬. વધુમાં, આક્ષેપિત આદેશમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા તર્કને સ્વીકારવો કે 'એફઆઈઆર નોંધવામાં વિલંબ થયો હતો અને આવા વિલંબને કારણે, અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપો અવિશ્વસનીય છે' અને પ્રતિવાદી નંબરો ૨ અને ૩ માટેના વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલની રજૂઆતો કે આટલા સમય પછી કોઈ ફરીયાદ/એફઆઈઆર ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ નહીં, તેનો અર્થ એ થશે કે વિલંબ એ વર્તમાન એફઆઈઆર/ફરીયાદ રદ કરવા માટેનો

પૂરતો આધાર છે તે દલીલ સ્વીકારવી.

૩૭. એ સુસ્થાપિત કાયદો છે કે ત્રણ વર્ષથી વધુની કેદથી શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે એક્ઝાઈઆર નોંધવામાં વિલંબ એ ફોજદારી તપાસને રોકવાનો આધાર બની શકે નહીં. વિલંબ માત્ર ત્યારે જ મહત્વ પ્રાપ્ત કરશે જ્યારે ફરીયાદી વાજબી સ્પષ્ટતા આપવામાં નિષ્ફળ જાય અને સ્પષ્ટતા વાજબી છે કે નહીં, તે માત્ર પુરાવા નોંધ્યા પછી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા જ નક્કી કરવાનું રહે છે. આ સંદર્ભમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્કોડા ઓટો ફોક્સવેગન (ઇન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઉત્તરપ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય (૨૦૨૧) ૫ SCC ૭૯૫ માં ઠરાવ્યું છે, 'ફરીયાદ નોંધાવવામાં ત્રીજા પ્રતિવાદી ફરીયાદીના ભાગ પરનો માત્ર વિલંબ, પોતે એક્ઝાઈઆર રદ કરવાનો આધાર બની શકે નહીં. આ પાસા પર કાયદો ખૂબ જ સુસ્થાપિત છે કે જે પૂર્વદ્રષ્ટાંતોના સંદર્ભની માંગ કરતો નથી...'

૩૮. વધુમાં, ફરીયાદ/એક્ઝાઈઆરમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો મુજબ ૨૦૦૪-૨૦૨૦ દરમિયાન આરોપી વ્યક્તિઓ રજૂઆત કરતા રહ્યા કે તેઓ મિલકતને બોજામુક્ત કરવાની અને ફીહોલ્ડમાં પરિવર્તિત કરવાની પ્રક્રિયામાં હતા. મિલકતના સ્પષ્ટ ટાઇટલ માટેના દસ્તાવેજો દર્શાવવામાં આરોપી વ્યક્તિઓની નિષ્ફળતા પર, અપીલકર્તાએ શરૂઆતમાં વિશિષ્ટ પાલન માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો, અને દાવો કાર્યવાહી દરમિયાન જ પ્રકાશમાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તા સાથે વેચાણ માટેના કરાર પછી, મિલકત ત્યારબાદ SREI ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ફાઇનાન્સ લિમિટેડ અને SREI ઇક્વિપમેન્ટ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ પાસે ગીરો મૂકવામાં આવી હતી અને તે જ મિલકત ત્યારબાદ તારીખ

૦૨/૧૨/૨૦૨૧ ના વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા જે.કે. પેપર લિમિટેડને વેચવામાં આવી હતી. વિક્રમજીત સિંહ (પ્રતિવાદી નંબર ૨) સંબંધિત સમયે ભાઈ મનજીત સિંહ HUF ના કર્તા હતા તે પણ પહેલીવાર ઉપરોક્ત તારીખ ૦૨/૧૨/૨૦૨૧ ના વેચાણ દસ્તાવેજ મારફતે બહાર આવ્યું હતું, જેની પ્રમાણિત નકલ અપીલકર્તા દ્વારા ૨૮/૧૨/૨૦૨૧ ના રોજ મેળવવામાં આવી હતી. પરિણામે, શરૂઆતમાં મિથ્યારૂપ રજૂઆત અને છેતરપિંડીની હકીકત, એટલે કે, તારીખ ૧૨/૦૪/૨૦૦૪ ના રસીદ-સહ-વેચાણ કરારના નિષ્પાદન સમયે, અપીલકર્તાના જ્ઞાનમાં (ફરીયાદ મુજબ) માત્ર ૨૮/૧૨/૨૦૨૧ ના રોજ આવી હતી.

૩૯. અપીલકર્તાએ, કબૂલાત મુજબ, ૧૨/૦૧/૨૦૨૨ ના રોજ ઇકોનોમિક ઓફેન્સ વિંગ સમક્ષ ફરીયાદ નોંધાવી હતી. કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૬૯ જોગવાઈ કરે છે કે સમયમર્યાદાનો સમયગાળો તે તારીખથી શરૂ થાય છે જે તારીખે પીડિત વ્યક્તિના જ્ઞાનમાં ગુનો આવે છે. વર્તમાન કેસમાં, ઉપર નોંધ્યા મુજબ, અપીલકર્તા માત્ર ૨૮/૧૨/૨૦૨૧ ના રોજ જ ગુનાથી વાકેફ થયો હતો. પરિણામે, પ્રથમદર્શી રીતે ફોજદારી કાર્યવાહી દાખલ કરવામાં કોઈ વિલંબ નથી. ૪૦. અન્યથા પણ, જેમ અપીલકર્તા માટેના વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે યોગ્ય રીતે ધ્યાન દોર્યું છે, કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૬૯ ની શરતોમાં, ત્રણ વર્ષથી વધુની કેદથી શિક્ષાપાત્ર હોય તેવા ગુનાઓ માટે સમયમર્યાદાનો કોઈ સમયગાળો નથી."

૨૫. જપાની સાહૂ અને પુનીત બેરીવાલા (સુપ્રા) ના કેસમાં ઉપર ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયો સાથે કલમ ૪૬૮ નું સંયુક્ત વાચન દર્શાવશે કે જો નિર્ધારિત સજા ત્રણ વર્ષથી વધુ હોય તો ગુનો નોંધવામાં સમયમર્યાદા બાધ તરીકે કામ કરશે નહીં. વર્તમાન કિસ્સામાં, અરજદારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલોમાંથી કોઈ પણ એવું દર્શાવી શક્યા નથી કે અન્ય કલમોના સંદર્ભમાં અરજદારો સામે નોંધાયેલા ગુનાના સંદર્ભમાં, નિર્ધારિત મહત્તમ સજા ત્રણ વર્ષથી ઓછી હતી અને, તેથી, સમયમર્યાદા ઓછામાં ઓછી આ તબક્કે આડે આવશે નહીં અને ઉક્ત પાસાને ટ્રાયલના તબક્કે ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે. તેથી, અરજદારોના વિદ્વાન કાઉન્સેલો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી ઉક્ત દલીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

૨૬. જ્યાં સુધી ફરીયાદીના લોકસનો સંબંધ છે, ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કલમ ૩ A અને ૬ ની ભાષા સ્પષ્ટ કરશે કે પીડિત વ્યક્તિ આવા ધર્મ પરિવર્તન સામે હંમેશા એફઆઈઆર નોંધાવી શકે છે જો ધર્મ પરિવર્તન ફરીયાદી પર દબાણ લાવીને અથવા લાલચ દ્વારા થયું હોય. વર્તમાન કિસ્સામાં, ફરીયાદીએ પોતે જ જણાવ્યું છે કે એફઆઈઆરમાં ઘટનાનું વર્ણન કરતી વખતે વિવિધ વસ્તુઓની ઓફર કરીને તેમનું ઈસ્લામમાં પરિવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું અને, તેથી, હું તેને પુનરાવર્તિત કરવો યોગ્ય માનતો નથી. ઉપરોક્ત બાબતો પરથી, એવું જણાય છે કે ફરીયાદીને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવાની લાલચ આપવામાં આવી હતી અને દબાણ કરવામાં આવ્યું હતું અને, ત્યારબાદ, તેમણે ફરીયાદ નોંધાવવાનું નક્કી

કર્ચું હતું જેના માટે આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા તેમને રોકવામાં આવ્યા હતા અને ધમકી આપવામાં આવી હતી અને, તેથી, એવી દલીલ કે ફરીયાદી પાસે ફરીયાદ નોંધાવવાનું લોકસ નથી તેને પણ સ્વીકારી શકાય નહીં.

૨૭. જ્યાં સુધી તપાસના અવકાશ અંગેની દલીલનો સંબંધ છે, એફઆઈઆર પોતે જ દર્શાવે છે કે ફરીયાદીને ત્રણ વ્યક્તિઓ, અજીતભાઈ છગનભાઈ વસાવા, મહેન્દ્ર જીવનભાઈ વસાવા અને રમણ બરકત વસાવા દ્વારા ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થવાની લાલચ આપવામાં આવી હતી જેઓ મૂળ હિન્દુ હતા અને અન્ય આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થયા હતા અને, તેથી, એવી દલીલ કે કેટલાક આરોપીઓ કે જેઓ વાસ્તવમાં ધર્મ પરિવર્તનનો ભોગ બનેલા કહી શકાય તેમને આરોપી તરીકે દર્શાવી શકાયા ન હોત તે માત્ર એ કારણસર સ્વીકારી શકાય નહીં કે જો તે વ્યક્તિઓએ પરિવર્તિત થયા પછી આગળ ધર્મ પરિવર્તનની કોઈ પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લીધો ન હોત, તો તેઓ ધર્મ પરિવર્તનના ભોગ બનેલા કહી શકાયા હોત. જોકે, અન્ય વ્યક્તિઓને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત કરવા માટે પ્રભાવિત કરવા અને દબાણ કરવા અને લાલચ આપવાના તેમના કૃત્યના કારણે, જેમ કે એફઆઈઆર તેમજ સાક્ષીઓના નિવેદનો પરથી જોઈ શકાય છે, અલબત્ત, તે આક્ષેપો પ્રકૃતિમાં પ્રથમદર્શી છે જેના માટે આજે, રજૂ કરાયેલી સામગ્રીની તપાસ પર, કોર્ટનો એવો મત છે કે ભોગ બનેલા લોકોનું ધર્મ પરિવર્તન દર્શાવે છે કે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો છે. તેથી, એ સ્વીકારી શકાય નહીં કે આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવેલા જે વ્યક્તિઓ મૂળ હિન્દુ છે અને ત્યારબાદ

ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થયા હતા, તેઓ એફઆઈઆરમાં કરાયેલા આક્ષેપો તેમજ ચાર્જશીટના કાગળો દ્વારા તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરાયેલી સામગ્રીને કારણે ભોગ બનેલા (victims) કહી શકાય.

૨૮. જ્યાં સુધી અરજદારોના વિદ્વાન કાઉન્સેલોની એ દલીલનો સંબંધ છે કે એક્ટની કલમ ૬ પૂર્વ મંજૂરીની જોગવાઈ કરે છે, રેકૉર્ડ દર્શાવે છે કે પિટિશન દાખલ કરવાના તબક્કે અરજદારોના વિદ્વાન એડવોકેટો દ્વારા મંજૂરીનો આદેશ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યો ન હતો અને ત્યારબાદ પણ, ગઈકાલ સુધી જ્યારે બાબતો સાંભળવામાં આવી હતી, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીને ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, ભરૂચ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૫/૦૭/૨૦૨૨ નો આદેશ રેકૉર્ડ પર મૂક્યો હતો જેના દ્વારા આરોપી વ્યક્તિઓ સામે કેસ ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેથી, ઉક્ત દલીલ પણ સ્વીકારી શકાય નહીં. વધુમાં, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલે રજૂઆત કરી હતી કે મંજૂરી આપવાની બાબત ચાર્જશીટ દાખલ કર્યા પછી જ આવશે અને, તેથી, ગુનો નોંધવા માટે, મંજૂરી આવી નથી અને ઉક્ત બાબત એક્ટમાં પણ કલ્પના કરવામાં આવી નથી.

૨૯. વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીને દિનેશ કુમાર વિરુદ્ધ ચેરમેન, એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં માનનીય

સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૯ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૯. મંજૂરીની ગેરહાજરી અને મંજૂરીની અમાન્યતા વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવતી વખતે, આ કોર્ટે પ્રકાશ સિંહ બાદલ માં કોઈ અસ્પષ્ટ વગર વ્યક્ત કર્યું હતું કે મંજૂરીની ગેરહાજરીનો પ્રશ્ન પીડિત વ્યક્તિ દ્વારા શરૂઆતમાં અને પ્રારંભમાં જ ઉઠાવી શકાય છે. જોકે, જ્યાં મંજૂરીનો આદેશ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, પરંતુ તેની કાયદેસરતા અને વૈધતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવે છે, તો આવો મુદ્દો ટ્રાયલ દરમિયાન ઉઠાવવો પડશે. અલબત્ત, પ્રકાશ સિંહ બાદલ માં, આ કોર્ટે મનનો ઉપયોગ ન કરવાના કારણે મંજૂરીની અમાન્યતાનો સંદર્ભ આપ્યો હતો."

૩૦. ઉપરોક્ત અવલોકનો દર્શાવશે કે જ્યારે મંજૂરીનો આદેશ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, ત્યારે તેની કાયદેસરતા અને વૈધતા પ્રશ્નમાં હોય, ત્યારે ઉક્ત મુદ્દાઓ માત્ર ટ્રાયલ દરમિયાન જ ઉઠાવી શકાય છે. વર્તમાન કિસ્સામાં, મંજૂરી યોગ્ય રીતે આપવામાં આવી છે કે નહીં, તે વિષય નથી કારણ કે મંજૂરીનો આદેશ ક્યારેય રેકૉર્ડ પર ન હતો અને જ્યારે આ ચુકાદો ડિક્ટેટ કરવામાં આવી રહ્યો છે, ત્યારે તારીખ ૨૫/૦૭/૨૦૨૨ નો મંજૂરીનો આદેશ ત્યાં છે અને, તેથી, આવી મંજૂરીની કાયદેસરતા અને વૈધતા, આ તમામ પ્રશ્નો ટ્રાયલ દરમિયાન ઉઠાવી શકાય છે અને આ કોર્ટ મંજૂરીની વૈધતા વિશે કંઈપણ અવલોકન કરવાથી દૂર

રહેશે. જોકે, હકીકત એ રહે છે કે આજે, ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે અને ટ્રાયલ ચાલુ છે અને કેસ પહેલેથી જ ચાર્જ ફ્રેમ કરવા માટે પેલિંગ છે, તેથી અરજદારો માટે ટ્રાયલ સમયે મંજૂરીની વૈધતાનો પ્રશ્ન ઉઠાવવાનું રહેશે. તેથી, જ્યારે મંજૂરી છે, ત્યારે મને માત્ર મંજૂરી પ્રસ્નાસ્પદ છે તે આધારે પિટિશનો ધ્યાનમાં લેવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી અને, તેથી, મને ચાલુ ટ્રાયલમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી.

૩૧. જ્યાં સુધી જે આરોપીઓ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે તે અંગેની દલીલનો સંબંધ છે, તે વ્યક્તિઓ ધર્મ પરિવર્તનનો ભોગ બન્યા હોવાનો આક્ષેપ છે અને, તેથી, તેમને આરોપી તરીકે દર્શાવવા જોઈતા ન હતા. જોકે, એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે ઈસ્લામમાં ધર્મ પરિવર્તન થયા પછી, એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે તે વ્યક્તિઓ એફઆઈઆરમાં આક્ષેપ કર્યા મુજબ અન્ય વ્યક્તિઓ પર દબાણ લાવવાની અને લાલચ આપવાની પ્રવૃત્તિમાં પણ સામેલ થયા હતા અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ કાગળોમાંથી જોઈ શકાય છે તેમ, ૩૭ પરિવારોની લગભગ ૧૦૦ સંખ્યામાં વધુ લોકોને ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત કરવાનું તેમનું આગળનું કૃત્ય તેમની સામે પ્રથમદર્શી ગુનો બનાવશે અને, તેથી, મને ટ્રાયલમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી.

૩૨. જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨ અને ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર

૧૩૬૬૭/૨૦૨૨ ના અરજદારોનો સંબંધ છે, આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો વાંચ્યા પછી તેમજ સામગ્રીનું એકંદર મૂલ્યાંકન કર્યા પછી જે પ્રકૃતિમાં વિશાળ છે, કોર્ટને જણાય છે કે તે અરજદારો સામે પ્રથમદર્શી ગુનો બને છે અને તેમની સામે ચાર્જશીટ પણ દાખલ કરવામાં આવી છે, તેથી, સુસ્થાપિત કાનૂની જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને કે જે સમય અંતરે રજૂ કરવામાં આવી છે અને જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે જેમાં નીહારીકા ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (સુપ્રા) નો પણ સમાવેશ થાય છે, તે દર્શાવશે કે અરજદારો સામે અમુક સામગ્રી છે જે અરજદારો સામે ગુનો બનાવે છે અને તેથી, આ તબક્કે, હું દરેક અરજદારો સામેની સામગ્રી વિશે ચોક્કસપણે જણાવા માંગતો નથી કારણ કે આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ અવલોકનો ટ્રાયલને બંને રીતે પ્રભાવિત કરી શકે છે અને, તેથી, મને વર્તમાન પિટિશનો ધ્યાનમાં લેવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી અને તેથી, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨ અને ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૭/૨૦૨૨ ને ફગાવી દેવી જરૂરી છે અને તે ફગાવી દેવામાં આવે છે.

૩૩. જ્યાં સુધી વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ મહમૂદ દ્વારા કરવામાં આવેલી પિટિશન, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ નો સંબંધ છે, કોર્ટને જણાય છે કે તેમની સામેના આક્ષેપો લાલચ આપવાના છે, કોર્ટ એ હકીકતથી પણ વાકેફ છે કે તેમને સ્પેશિયલ લીવ ટુ અપીલ (ક્રિમિનલ) નંબર ૪૨૦૮/૨૦૨૨

માં તારીખ ૧૭/૦૨/૨૦૨૩ ના આદેશ દ્વારા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આગોતરા જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા છે. ઉપરોક્ત આદેશના અનુસંધાનમાં, ઉક્ત અરજદારે પૂછપરછ માટે પોતાને ઉપલબ્ધ કરાવ્યા હતા અને તપાસ પર, તેમની સામે અમુક સામગ્રી મળી આવી છે અને પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવે દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એક્ટની કલમ ૩ ની ભાષાને ધ્યાનમાં રાખીને જે સીધી રીતે અથવા "અન્યથા" લાલચ માટે જોગવાઈ કરે છે, કારણ કે કોર્ટે પ્રથમદર્શી રીતે શોધી કાઢ્યું છે કે હિન્દુમાંથી ઈસ્લામમાં પરિવર્તિત થયેલા બાળકોને લલચાવવાનું ઉક્ત અરજદારનું કૃત્ય શુદ્ધ દાનતનું કૃત્ય હોઈ શકે છે, પરંતુ જ્યાં સુધી બાળકોના પરિવારોને વોટર ફૂલર, ગાદલા, અનાજ અને નાણાકીય લાભો પૂરા પાડવાનો સંબંધ છે તે તપાસનો વિષય બનશે અને કારણ કે હજુ સુધી ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી નથી, કારણ કે તપાસ હજુ પૂરી થઈ નથી, તેથી પ્રથમદર્શી નિષ્કર્ષ પર આવવું પણ ખૂબ વહેલું ગણાશે. જોકે, ઉપરોક્ત આરોપીના સંદર્ભમાં તપાસ ચાલુ છે અને વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીને ખાતરી આપી છે કે તપાસ પૂર્ણ થતાં જ યોગ્ય રિપોર્ટ/ચાર્જશીટ ખૂબ ટૂંક સમયમાં દાખલ કરવામાં આવશે, આ તબક્કે, જોકે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય, જોકે, એકવાર તપાસ પૂરી થાય અને ચાર્જશીટ દાખલ થાય પછી યોગ્ય ઉપાય મેળવવાની તેમની તરફેણમાં સ્વતંત્રતા અનામત રાખવામાં આવે છે. મોટા ષડયંત્રના આક્ષેપને ધ્યાનમાં રાખીને અને વર્તમાન અરજદાર સામે કરાયેલા આક્ષેપોની પ્રકૃતિને જોતાં, આ તબક્કે, મને આ પિટિશન ધ્યાનમાં લેવાનું કોઈ

કારણ જણાતું નથી અને, તેથી, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ ઉપરોક્ત સ્વતંત્રતા સાથે ફગાવી દેવામાં આવે છે, માત્ર જો વર્તમાન અરજદાર સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવે તો જ.

૩૪. જ્યાં સુધી સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ નો સંબંધ છે, મિસ્ટર એ. વી. શિયાળિયા, પીએસઆઈ, આમોદ પોલીસ સ્ટેશન, જી. ભરૂચ પાસેથી મળેલા નિર્દેશો પર, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર મિસ્ટર હાર્દિક એ. દવેની સહાય સાથે વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર મિતેશ અમીને જણાવ્યું કે ઉક્ત પિટિશનના અરજદારો કે જેઓ સાક્ષી સમન્સ જારી કરવાથી પીડિત છે તેમને પૂછપરછ અથવા નિવેદનો નોંધવા માટે બોલાવવામાં આવશે નહીં અને તેમને સાક્ષી તરીકે પણ દર્શાવવામાં આવશે નહીં. ઉપરોક્ત વિધાનને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર ખરાદી, સૂચનાઓ પર, ઉક્ત પિટિશન પાછી ખેંચવાની પરવાનગી માંગે છે કારણ કે મુશ્કેલીના કિસ્સામાં યોગ્ય પિટિશન દાખલ કરવાની સ્વતંત્રતા સાથે અરજદારોની ફરિયાદનું નિવારણ થયું છે. માગ્યા મુજબની પરવાનગી આપવમાં આવે છે. સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ પાછી ખેંચાયેલી તરીકે ફગાવી દેવામાં આવે છે. સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે આ કોર્ટ કેસના ગુણદોષની તપાસ કરી નથી.

૩૫. જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ્લાનો સંબંધ છે, તે

એક નિર્વિવાદ હકીકત છે કે તેઓ ભારતીય નાગરિક નથી અને યુનાઇટેડ કિંગડમમાં સ્થાયી થયા છે, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ પણ એ હકીકતને નકારી શક્યા ન હતા કે ગુનો નોંધાયા પહેલાં, આરોપી વ્યક્તિઓ અવારનવાર ભારત આવતા હતા અને ગુનો નોંધાયા પછી, તેઓ ભારત આવ્યા નથી. તેમણે આગોતરા જામીનની કોઈ અરજી કરી ન હતી અને રદ કરવા માટેની વર્તમાન પિટિશન સિવાય, કોઈ પણ સમયે, રેકૉર્ડ મુજબ, તેમણે તપાસમાં સહકાર આપવાની કોઈ ઈચ્છા દર્શાવી નથી. અરજદારને કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૪૧-એ હેઠળ સમન્સ બજવવામાં આવ્યો હતો જેનો પ્રતિસાદ આપવામાં આવ્યો હોવા છતાં, અરજદારે હાજર ન રહેવાનું અને તપાસમાં સહકાર આપવા માટે પોતાને ઉપલબ્ધ ન કરવાનું પસંદ કર્યું છે. વધુમાં, એસઓજી પોલીસ સ્ટેશન, વડોદરા ખાતે તેમની સામે તારીખ ૨૪/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ નોંધાયેલા અન્ય ગુના સી.આર. નંબર ૧૩/૨૦૨૧ ના સંદર્ભમાં પણ અરજદારને ભગોડા તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે અને ત્યાં પણ, મિસ્ટર કોડેકર દ્વારા જણાવ્યા મુજબ (એફઆઈઆરની નકલ રજૂ કરવામાં આવી નથી), ઉપરોક્ત હકીકત વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એમ. ટી. એમ. હકીમ દ્વારા નાકારી શકાઈ ન હતી. ઉક્ત ગુનામાં પણ અરજદાર સામેના આક્ષેપો ગંભીર પ્રકૃતિના છે અને, તેથી, વર્તમાન અરજદારના એકંદર આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને તેમજ વર્તમાન અરજદાર સામેનો આક્ષેપ એ છે કે તેઓ એવી વ્યક્તિ હતા જેઓ દબાણ લાવીને અને લાલચ આપીને એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં વ્યક્તિના ધર્મ પરિવર્તન માટે ફંડિંગ કરી રહ્યા હતા તે ધ્યાનમાં રાખીને. રેકૉર્ડ તેમજ સીડીના પંચ રોજકામના

અવલોકન પર, પ્રથમદર્શી રીતે કોર્ટને જણાય છે કે તે વર્તમાન અરજદાર છે જેમણે નાણાકીય સહાય પૂરી પાડીને ધર્મ પરિવર્તનના કામકાજમાં ફંડિંગ કર્યું હતું અથવા નિમિત્ત બન્યા હતા અને, તેથી, વર્તમાન અરજદાર સામે પ્રથમદર્શી ગુનો બન્યો હોવાનું કહી શકાય. વધુમાં, અરજદારને લગતી એ દલીલ કે વર્તમાન અરજદારના સંદર્ભમાં કોઈ મંજૂરી મેળવવામાં આવી નથી અથવા કેસ ચલાવવામાં આવ્યો નથી, તે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને ટકી શકે નહીં અથવા વિચારણા કરી શકાય નહીં કે વર્તમાન અરજદાર ક્યારેય સહકારી રહ્યા નથી કે તેમણે તપાસમાં સહકાર આપવાની કોઈ ઈચ્છા દર્શાવી નથી. દલીલો દરમિયાન કોર્ટના ધ્યાન પર એ પણ લાવવામાં આવ્યું છે કે ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ ના અરજદાર અર્થાત અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ્લા સામે, કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૭૦ હેઠળ વોરંટ જારી કર્યા પછી, કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૮૧ અને ૮૨ હેઠળ તેમને ભાગેડુ અપરાધી (proclaimed offender) જાહેર કરવા માટે તપાસ અધિકારી દ્વારા પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી છે.

૩૬. આ સંદર્ભમાં, નાદિરખાન બાબાખાન નવાબખાન પઠાણ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટના સિનિયર કાઉન્સેલ મિસ્ટર મૌલિન રાવલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલો નિર્ણય અમલમાં આવશે. સંબંધિત ફરરા ૧૪ અને ૧૫ નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૧૪. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારના વિદ્વાન વકીલની એ

દલીલ કે અરજદારને પ્રશ્નમાં રહેલા ગુના સાથે સાંકળતી ચાર્જશીટ સાથે રજૂ કરાયેલા નિવેદનમાં નામના કોઈ પુરાવા નથી તેને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને સ્વીકારી શકાય નહીં કે જ્યારે અન્ય આરોપીઓ સામે કોર્ટમાં ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવી હતી, ત્યારે વર્તમાન અરજદાર ઉપલબ્ધ ન હતા અને તેથી, તેમના નામો ભગોડા તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. એ સ્પષ્ટ છે કે તપાસ એજન્સી પાસે મુશ્તાક આલમભાઈ પરમારના નિવેદન સિવાય તે સમયે કોઈ પુરાવા ન હોત કારણ કે અરજદાર તપાસ માટે ઉપલબ્ધ ન હતા. બાબતોની આ સ્થિતિમાં, અરજદાર સામેની ફરીયાદો રદ કરી શકાય નહીં કારણ કે તપાસ દરમિયાન, તપાસ અધિકારીને પ્રશ્નમાં રહેલા ગુનામાં અરજદારની પ્રથમદર્શી સંડોવણી વિશે અમુક ચાવી મળી છે અને, તેથી, જ્યાં સુધી એજન્સી વર્તમાન અરજદાર સામેની તપાસ પૂર્ણ ન કરે ત્યાં સુધી, એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદાર સામે કોઈ પુરાવા નથી. એક તરફ, અરજદાર તપાસમાં કોઈ સહકાર આપી રહ્યા નથી અને કાયદા પાલન કરનાર નાગરિક હોવાનો દાવો કરવા છતાં ભગોડા રહેવાનું પસંદ કર્યું છે અને બીજી તરફ, તેઓ કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૪૮૨ હેઠળ એવા આધારે લાભનો દાવો કરી રહ્યા છે કે તપાસ પૂરી થઈ ગઈ છે અને ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ૧૫. આ તબક્કે એવું માની શકાય નહીં કે તપાસ પૂરી થઈ ગઈ છે અને સહ-આરોપીના નિવેદન સિવાય અરજદારને ગુનાઓ સાથે સાંકળતા તેમની સામે નામના કોઈ પુરાવા નથી, ખાસ કરીને જ્યારે તેમની બિન-સહકારિતાને કારણે અરજદાર સામેની તપાસ પૂર્ણ થઈ નથી. ગુનાઓની પ્રકૃતિ અને ગંભીરતાને

ધ્યાનમાં રાખીને, એકવાર અરજદારનું નામ જાહેર થઈ ગયા પછી, તપાસ એજન્સીને ગુનાના મૂળ સુધી પહોંચવા માટે આગળ તપાસ કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ અને ત્યારબાદ, જો ગુનાઓમાં અરજદારને સંકળાવતી અન્ય કોઈ સામગ્રી ઉપલબ્ધ કરવામાં આવે, તો પૂરક ચાર્જશીટ અથવા યોગ્ય રિપોર્ટ રજૂ કરી શકાય છે. તે તબક્કે, અરજદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદા મુજબ ચાર્જ ફ્રેમ કર્યા વિના તેમને ડિસ્ચાર્જ કરવા માટે કોર્ટમાં કી.પ્રો.કો. ની કલમ ૨૨૭ હેઠળ અરજી રજૂ કરી શકે છે. જો અરજદારને અન્ય કોઈ આશંકા હોય, તો તેઓ યોગ્ય કાર્યવાહી પસંદ કરીને તેમને ઉપલબ્ધ ઉપાયનો આશરો લઈ શકે છે."

૩૭. ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને જે સ્પષ્ટ કરશે કે જ્યારે વર્તમાન અરજદાર સામે ગંભીર પ્રકૃતિના આક્ષેપો હોય અને તેમના અસહકાર અને ગેરહાજરીને કારણે તેમની સામેની તપાસ પૂર્ણ થઈ શકી ન હોય, ત્યારે અરજદારને કોઈ રાહત આપી શકાય નહીં, ખાસ કરીને જ્યારે અરજદાર વિદેશી નાગરિક હોવા છતાં ગુનો નોંધાયા પહેલાં લગભગ ૨૫ વખત ભારત આવ્યા છે અને તેઓ એફઆઈઆર નોંધાયા પછી તપાસમાં સહકાર આપી રહ્યા નથી, મને આ પિટિશન ધ્યાનમાં લેવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી અને, તેથી, અરજદાર સામે પ્રથમદર્જી ગુનો બનતો હોવાથી તેમજ તેમના આચરણના આધારે, અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી પિટિશન અર્થાત ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ અર્થાત અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેડાવાલા હાજી @

અબ્દુલ્લા પાણી ફગાવી દેવી જરૂરી છે અને તપાસ પૂર્ણ થયા પછી અને ચાર્જશીટ દાખલ થયા પછી યોગ્ય ઉપાય મેળવવાની ઉક્ત અરજદારને સ્વતંત્રતા સાથે તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે.

૩૮. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૬૬/૨૦૨૨ પાછી ખેંચાયેલી તરીકે ફગાવી દેવામાં આવે છે. અરજદાર – વર્યાવા અબ્દુલ વહાબ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૩૦૯/૨૦૨૨ તપાસ પૂરી થયા પછી અને માત્ર ચાર્જશીટ દાખલ થાય તેવા કિસ્સામાં યોગ્ય ઉપાય મેળવવાની સ્વતંત્રતા સાથે ફગાવી દેવામાં આવે છે.

અરજદાર – અબ્દુલ આદમ પટેલ @ ફેફડાવાલા હાજી @ અબ્દુલ્લા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૧૪૨૬/૨૦૨૨ પાછા તપાસ પૂરી થયા પછી અને માત્ર ચાર્જશીટ દાખલ થાય તેવા કિસ્સામાં યોગ્ય ઉપાય મેળવવાની સ્વતંત્રતા સાથે ફગાવી દેવામાં આવે છે. ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૪૯૬/૨૦૨૨, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપિલિકેશન નંબર ૧૨૨૫/૨૦૨૨, ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૨/૨૦૨૨ અને ક્રિમિનલ મિસ. એપિલિકેશન નંબર ૧૩૬૬૭/૨૦૨૨ અગાઉના ફકરાઓમાં જણાવેલા કારણોસર ફગાવી દેવામાં આવે છે. દરેક પિટિશનમાં રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

૩૯. એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન આદેશમાં આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો માત્ર કામચલાઉ સ્વભાવના છે અને તે પ્રથમદર્શી અવલોકનો છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સુનાવણી દરમિયાન આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ અવલોકનોથી પ્રભાવિત થશે નહીં.

(નિર્ઝર એસ. દેસાઈ, ન્યાયમૂર્તી)

સાંકળિયા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.